

РАЗЛИКИ

Уилям Макдоналд

Издателство Верен
пл. Славейков 1, 1000 София
© на английското издание 1975
William MacDonald
© на българското издание 1997
Издателство Верен ООД
преводач: Мария Димитрова
превод на стиховете: Красимира Ненова
редактор: Любен Коев
коректор: Юлиана Балканджиева
ISBN 954-8225-19-0

Предговор

В настоящата книга Уилям Макдоналд, надарен библейски учител, и известен вече и в България автор, изследва редица въпроси, които са проблематични за мнозина сериозни читатели на Библията. Целта на автора е да представи ясно разликите между различни доктринални твърдения на Светото Писание и така да помогне на читателя да го разбира по-добре. Разгледани са теми като например Закон и благодат, Двете пришествия на Христос, Положение и практика на християнина, Израел и църквата, Господният ден, Христовият ден, Божият ден, както и много други.

Тъй като по някои от гореспоменатите въпроси съществуват силни предубеждения и често възникват остри спорове, които не служат на мира между християните, изглежда най-добре за верните отговори да бъде запитана самата Библия. Именно това се стреми да направи авторът.

С издаването на „Разлики“ ние бихме желали да помогнем на Божия народ да види ясно Божия промисъл и воля, открити в Неговото послание към нас — Библията.

От издателите

1. Различаване на времената

Августин е казал: „Различавайте времената и ще видите хармонията в Писанията.“ Бог е разделил цялата човешка история на времена: „...чрез когото и направи вековете“. (Евреи 1:2, букв. превод)

Тези времена могат да бъдат продължителни или кратки. Това, което ги отличава, не е тяхната продължителност, а начинът, по който Бог се отнася към човечеството през тях.

Макар че Бог сам по Себе Си никога не се изменя, Неговите методи се изменят. Той използва различни способности през различните времена. Понякога ние наричаме начина, по който Бог урежда взаимоотношенията Си с човека през отделните времена, *диспенсация*. В практически смисъл диспенсация не означава време или епоха, а по-

скоро управление, ред, настойничество или стопанисване. За нас е трудно да мислим за диспенсация, без да я свързваме с период от време. Например историята на американското правителство е преминала през различни периоди на управление. Ние говорим за управлението на Рузвелт, управлението на Айзенхауер, управлението на Кенеди. С това ние имаме предвид начина, по който са действали правителствата, докато тези президенти са били на власт. Най-важният белег е провежданата политика, но ние по необходимост свързваме тази политика с определен период от време.

И така, в тази глава под диспенсация ще разбираме начина, по който Бог осъществява взаимоотношенията Си с хората през всеки отделен исторически период. Тук може да се направи сравнение с живота в едно семейство. Когато то се състои само от съпруг и съпруга, се следва една програма. Но когато се появят и няколко малки деца, нещата вече тръгват по съвсем различен начин. С израстването на децата семейната политика отново се изменя. Аналогично е положението и при отношенията на Бога с човешкия род. (Галатяни 4:15)

Например когато Каин уби брат си Авел, Бог го беляза така, че да не може никой да го убие. (Битие 4:15) И все пак след Потопа Бог въведе смъртно наказание, повелявайки: „Който пролее човешка кръв, и неговата кръв от човек ще се пролее.“ (Битие 9:6) Защо е тази разлика? Защото се беше сменила диспенсацията.

Друг пример: в Псалм 137:89 авторът провъзгласява строг съд над Вавилон:

„Дъщерьо Вавилонска, която ще бъдеш запустена, блазе на Оногова, който ти въздаде за всичко, що си сторила нам! Блазе на оногова, който хване и разбие о камък малките ти деца!“

Но ето, че по-късно Господ учи Своя народ:

„Любете неприятелите си; правете добро на тия, които ви мразят; благославяйте тия, които ви кълнат; молете се за тия, които ви нанасят вреда.“ (Лука 6:27-28)

Очевидно езикът, така естествен за псалмиста, живеещ под Закона, не би бил подходящ за един християнин, живеещ под Благодатта.

Не всички християни са единомислени по въпроса за броя на диспенсациите или за начина, по който те трябва да се наричат. Всъщност не всички християни приемат, че изобщо има диспенсации.

Ние обаче можем да покажем тяхното съществуване по следния начин. Най-напред съществуват поне две диспенсации — Законът и Благодатта: „...защото законът беше даден чрез Мойсей, а благодатта и истината дойдоха чрез Исус Христос.“ (Йоан 1:17) Фактът, че нашите Библии са разделени на Стар и Нов Завет, показва, че е настъпила промяна в начина на управление. Още едно доказателство е отпадането на необходимостта вярващите да принасят животински жертви. Това също показва, че Бог е въвел нов ред.

Но ако приемем, че съществуват две диспенсации, ние сме принудени да приемем, че има и трета, тъй като диспенсацията на Закона е била въведена чак в Изход 19 гл. — стотици години след Сътворението. Така че трябва да има поне една диспенсация преди Закона (вж. Римляни 5:14). Така те стават три.

Освен това ще трябва да приемем и една четвърта диспенсация, тъй като Писанията говорят за „бъдещия век“. (Евреи 6:5) Това естествено е времето, когато Господ Исус Христос ще се върне да царува на земята, известно още като Хилядолетното царство.

Апостол Павел също прави разлика между сегашния век и бъдещия век. Най-напред той говори за настойничеството*, което му е било поверено във връзка с истината на благовестието и на Църквата. (1 Коринтяни 9:17, Ефесяни 3:2, Колосяни 1:25) Това е сегашният век. Но след това той говори за един бъдещ век, който в

Ефесяни 1:10 нарича времето, „когато ще се изпълнят времената“. От неговото описание е ясно, че това време още не е дошло.

И така, ние знаем, че сега не живеем в последната епоха от световната история.

Доктор Скофилд, редактор на Scofield Reference Bible (Библия на Скофилд с препратки), изброява седем диспенсации както следва:

1. **Невинността.** (Битие 1:28) От сътворението на Адам до неговото грехопадение.
2. **Съвестта или моралната отговорност.** (Битие 3:7) От грехопадението до края на Потопа.
3. **Управлението на човека.** (Битие 8:15) От края на Потопа до призоваването на Авраам.
4. **Обещанието.** (Битие 12:1) От призоваването на Авраам до даването на Закона.
5. **Законът.** (Изход 19:1) От даването на Закона до Деня на Петдесетница.
6. **Църквата.** (Деяния 2:1) От Деня на Петдесетница до Грабването.
7. **Царството.** (Откровение 20:4) Хилядолетното царство на Христос.

В своята схема „Ходът на времето от Вечността към Вечността“ А. Бут също разглежда седем диспенсации в човешката история, загатнати в седемте дни на Сътворението:

- 1-ви ден — Човекът, изпитан със светлината на сътворението — светлина и обещание.
- 2-ри ден — Управление (от Потопа до разделянето на нациите).
- 3-ти ден — Израел (от Авраам до края на Евангелията).
- 4-ти ден — Благодат (вмъкнат период).
- 5-и ден — Голямата скръб.
- 6-и ден — Милениум (Хилядолетното царство на Христос).
- 7-и ден — Вечността.

Не е толкова важно да се съгласим с точните подробности, но е много важно да видим, че съществуват различни диспенсации. Особено важно е да направим разлика между Закона и Благодатта. В противен случай съществува опасността да вземем отделни моменти от Писанията, валидни за други времена, и да ги отнесем към себе си. Всички Писания са полезни за нас (2 Тимотей 3:16), но не всички са отправени пряко към нас. Пасажи, отнасящи се за други времена, могат да се приложат и за нас, но тяхното основно послание е предназначено за времето, за което са били написани. Например на евреите, живеещи под Закона, е било забранено да ядат месо от нечисти животни, т. е. такива, които нямат разцепено копито и не преживят. (Левит 11:3) Тази забрана не важи за днешните християни (Марк 7:18-19), но основополагащият принцип си остава валиден — ние трябва да избягваме моралната и духовната нечистота.

Бог обеща на израелския народ, че ако те Му се подчиняват, Той ще им даде материално благополучие. (Второзаконие 28:16) Ударението тогава е било върху материалните благословения тук, на земята. Но днес това не е така. Бог не ни обещава, че ще възнагради нашето подчинение с финансов просперитет. Благословенията на сегашната диспенсация са духовни благословения в небесните места. (Ефесяни 1:3)

Макар че между отделните епохи съществуват различия, има едно нещо, което никога не се променя: това е Евангелието. Спасението винаги е било, сега е и винаги ще бъде чрез вяра в Господа. И основата за спасение във всяко време е завършеното дело на Христос на Кръста на Голгота. Хората в Стария Завет са били спасявани, като са вярвали на откровението, което Господ им е давал, независимо какво е било то. Например Авраам е бил спасен, тъй като е повярвал на Бога, когато Бог му е казал, че неговото потомство ще бъде неизброимо като звездите. (Битие 15:5—6) Авраам не е

знаел много, ако въобще е знаел нещо за това, което е щяло да се случи по-късно на Голгота. Но Бог е знаел. И когато Авраам е повярвал на Господа, Той е записал на неговата сметка и цялата стойност на бъдещото дело на Христос на Голгота.

Някой е казал, че светиите от Стария Завет са се спасявали „на кредит“. Това означава, че те са били спасени на основание на цената, която Господ Исус е щял да плати много години по-късно (такова е значението на Римляни 3:25). Ние сме спасени на основание на делото, което Христос е извършил преди повече от 1900 години. Но и в двата случая спасението е чрез вяра в Господа.

Ние трябва да се пазим внимателно от всякаква идея, че хората във времето на Закона са се спасявали чрез спазване на Закона или дори чрез принасяне в жертва на животни. Законът може само да осъжда; той не може да спасява. (Римляни 3:20) Кръвта на юнци и козли не може да премахне дори един-единствен грях. (Евреи 10:4) Не! Божият път за спасение е чрез вяра и само чрез вяра. (вж. Римляни 5:1)

Друго нещо, което е важно да помним, е, че когато говорим за настоящата епоха като за епоха на Благодатта, ние нямаме предвид, че в миналите диспенсаии Бог не е бил милостив. Ние просто искаме да кажем, че сега Бог изпитва човека на основата на Благодатта, а не на Закона. Това различие ще бъде обяснено по-пълно в една от следващите глави.

Също така е важно да се разбере, че времената не завършват в точно определена секунда. Често пъти отделните времена се припокриват или между тях има преходен период. Това може да се види в книгата Деяния на апостолите. Например току-що родената църква имаше нужда от известен период от време, за да се отърси от някои остатъци от старата диспенсация. Възможно е също така да има известен период между Грабването и Голямата скръб, по време на който ще се яви Човекът на греха и ще бъде издигнат храмът в Ерусалим.

Накрая едно предупреждение. Както с всичко добро, така и с учението за диспенсиациите може да се злоупотреби. Има някои християни, които довеждат това учение до такава крайност, че приемат единствено писмата на апостол Павел от затвора като валидни за Църквата днес. В резултат на това те не признават кръщението или Господната вечеря, тъй като в тези писма не става дума за тях. Те също така проповядват, че евангелското послание на Петър не е същото като на Павел (вж. Гал. 1:89 за опровержение на това). Хората с такива крайни възгледи понякога се наричат ултрадиспенсационалисти или „булингеристи“ (по името на учителя си Е. Булингер). Тяхното крайно схващане за диспенсиациите трябва да бъде отхвърлено.

2. Двете пришествия на Христос

За да се разберат и обикнат Писанията, е необходимо да се прави разлика между първото и второто пришествие на Христос. Първото естествено се отнася за времето на раждането на бебето Исус в яслата във Витлеем, а второто — за времето, когато Той ще се завърне отново. Първото е свързано със страданието на Христос, а второто — със славата, която ще последва. (1 Петрово 1:11)

В тази глава ще представим Второто пришествие на Христос в общ план, като изложим просто факта, че Спасителят идва отново. В следващата глава ще видим, че Неговото Второ пришествие има няколко стадия.

Пророците на Стария Завет предсказват идването на Месия, но те са объркани от това, което виждат. Божият Дух им открива, че Христос ще дойде както в унижение, така и в слава. Той ще страда, ще пролее кръвта Си и ще умре, но също така ще празнува победата над всичките Си врагове. Пророците не са могли да съвместят тези

две неща. Те не са могли да разберат, че става дума за две отделни идвания на Месия, между които има период от над 1900 години.

В Библията тези две идвания често се смесват без каквото и да е указание за промеждутъчен период от време. Ако ние се научим да откриваме тези бързи преходи, това ще ни помогне да извлечем много повече полза и наслада от изучаването на Библията. Ето няколко примера.

Първите двадесет и един стиха на Псалм 22 съвсем ясно се отнасят към Първото пришествие. Те обрисуват страданията на Спасителя на Кръста. После следва един внезапен преход между 21-ви и 22-ри стих. Последните десет стиха на този псалм говорят за победата и славата на Второто пришествие.

В Исая 9:6—7 също откриваме две идвания:

„Защото ни се роди Дете, Син ни се даде; и управлението ще бъде на рамото Му; и името Му ще бъде Чудесен, Съветник, Бог Могъщ, Отец на вечността, Княз на Мира. Управлението Му и мирът непрестанно ще се увеличават на Давидовия престол и на неговото царство, за да го утвърди и поддържа чрез правосъдие и чрез правда, отсега и до века. Ревността на Господа на Силите ще извърши това.“

Идването във Витлеем е описано с думите: *„Защото ни се роди дете, син ни се даде...“* Останалата част от стиховете сочи времето, когато Той ще се завърне да царува в сила и голяма слава.

Двете пришествия могат да се открият и в Исая 49:7:

„Така казва Господ, Изкупителят на Израеля, и Светият негов, на онзи, когото човек презира, на онзи, от когото се гнуса народът, на слуга на владетелите: Царе ще видят и ще станат, Князе, и ще се поклонят, поради Господа, Който е верен, поради Светия Израилев, Който те избра.“

За първото пришествие се отнасят думите *„на онзи, когото човек презира, на онзи, от когото се гнуса народът, на слуга на владетелите“*, но останалата част от стиха несъмнено сочи Неговото второ идване.

Вижте сега Исая 52:14—15:

„Както мнозина се чудеха на тебе, (толкова бе погрозняло лицето му, повече от лицето на кой да е бил човек, и образът му на образа на кой да е от човешките синове), така той ще удиви много народи; царете ще затворят устата си пред него, защото ще видят онова, за което не им се е говорило, и ще разберат това, което не са чули.“

Стих 14 очевидно описва Спасителя на кръста; онези, които наблюдават разпъването, са удивени от дълбочината на страданието Му. Той е така обезобразен, че не прилича на човек. Но в стих 15 следва едно ярко противопоставяне. Когато Спасителят дойде отново, хората ще бъдат удивени от блясъка на Неговата слава. Нациите ще се стреснат, като видят скромния странник от Галилея, завръщащ се като Цар на царете и Господ на господарите.

Един добре познат пример за едновременно упоменаване на двете пришествия на Христос е Исая 61:1—2.

„Духът на Господа Йехова е на мене; защото Господ ме е помазал да благовествам на кротките, пратил ме е да превържа сърцесъкрушените, да проглася освобождение на пленниците и отваряне затвора на вързаните; да проглася годината на благоволенieto Господно и деня на въздаянието от нашия Бог, да утеши всичките наскърбени.“

В синагогата в Назарет Исус цитира именно тези стихове. (Лука 4:18—19) Но забележете, че Той спира на думите: *„да проглася годината на благоволенieto Господно“*. Той не продължава по-нататък с *„и деня на въздаянието от нашия Бог“*. Защо? Защото Неговото Първо пришествие въвежда годината на благоволенieto

Господно. Второто Му пришествие ще сложи началото на „деня на въздаянието на нашия Бог“.

Подобна илюстрация на двете пришествия има в Псалм 34:15—16:

„Очите на Господа са върху праведните, и ушите Му към техния вик. Лицето на Господа е против ония, които вършат зло, за да изстреби помена им от земята.“

Когато Петър цитира тези стихове в 1 Петрово 3:12, той не включва думите: *„за да изстреби помена им от земята“*. Целият цитат с изключение на последните думи се отнася за времето, в което живеем сега. Само тази финална фраза сочи към Второто пришествие на Христос.

Пророк Михей предсказва, че Витлеем ще бъде родното място на Месия. (Михей 5:2)

„А ти, Витлеем Ефратов, макар и да си малък, за да бъдеш между Юдовите родове, от тебе ще излезе за Мене Един, Който ще бъде владетел в Израиля, Чийто произход е от начало, от вечността.“

Но след това Михей бързо преминава към Второто Христово пришествие, когато Той ще бъде *„велик до краищата на земята.“* (Михей 5:4)

„И той ще стои и ще пасе стадото си чрез силата Господна, чрез великото име на Господа своя Бог; и те ще се настаят; защото сега той ще бъде велик до краищата на земята.“

В Захария 9:9 има едно явно предвиждане на триумфалното влизане на Христос в Ерусалим:

„Радвай се много, синова дъщерьо, възклицавай ерусалимска дъщерьо; ето, твоят цар иде при тебе; Той е праведен, и спасява, кротък, и възседнал на осел. Да! на осле, рожба на ослица.“

Но следващият стих ни пренася към Второто Му идване, когато Христос ще царува *„от море до море“*.

„Аз ще изстребя колесница из Ефрема, и кон из Ерусалим, и ще се отсеке бойният лък; Той ще говори мир на народите; и владението Му ще бъде от море до море, и от Ефрат до земните краища.“

В Новия Завет, също както и в Стария, можем да открием такова сливане на двете пришествия на Христос.

Да вземем например Лука 1:31—33:

„И ето, ще заченеш в утробата си и ще родиш Син, когото ще наречеш Исус. Той ще бъде велик и ще се нарече Син на Всевишния; и Господ Бог ще Му даде престола на баща Му Давид. Ще царува над Якововия дом вовеки; и царството Му не ще има край.“

Ясно е, че пророчеството от първия стих се изпълнява с раждането на Исус. (вж. Матей 1:25) Но 32-ри и 33-ти стих очевидно прескачат сегашната епоха на Църквата и говорят за времето, когато Христос ще се завърне, за да седне на Давидовия престол и да властва над земята.

В Лука 20:18 отново има скрито загатване за двете пришествия:

„Всеки, който падне върху тоя камък, ще се разбие, а върху когото падне, ще го смаже.“

В първата част на стиха камъкът (Христос) е на земята. По време на Неговото възплъщение хората се препъват в Него, падат и се разбиват. Във втората част на стиха камъкът пада отгоре. Когато Христос се завърне, Той ще разпилее непокорните като пепел.

Един последен и много ясен пример за комбинация на двете пришествия откриваме в Евреи 9:26—28.

„...защото тогава Той трябваше да е страдал много пъти от създаването на света; но сега се яви веднъж в края на вековете, за да отстрани греха, като принесе Себе Си в жертва. И както на човеците е определено веднъж да умрат, а след това — съд, така и Христос беше принесен веднъж, за да понесе греховете на мнозина, и ще се яви втори път, без да има работа с грях, за спасението на онези, които Го очакват.“

Той се яви веднъж, за да отмахне греха, като пожертва Себе Си; това е Неговото Първо пришествие. Той ще се появи втори път, без да има работа с грях, за спасението на ония, които го очакват — това ще стане, когато Той дойде отново.

3. Етапи на Второто пришествие на Христос

В предходната лекция ние видяхме, че е необходимо да се прави разлика между Първото и Второто пришествие на Христос. Първото е вече в историята; то се е случило преди близо 2000 години. Второто е в областта на пророчествата, чието изпълнение все още предстои.

Трябва обаче да се разбере, че Второто пришествие на Христос не е единично събитие. То заема определен период от време и има четири стадия или фази. И така, в тази глава нашата цел е да разграничим тези фази.

В оригиналния език на Новия Завет думата „идване“ или „пришествие“ означава „присъствие“ или „идване близо до“. Това включва пристигане, последвано от присъствие. Тази дума обикновено се е употребявала във връзка с идването на някой цар и неговия престой.

Дори и на английски* думата „идване“ се употребява в този смисъл. Например можем да кажем: „Идването на Христос в Галилея донася изцеление на множествата.“ С това нямаме предвид само деня на Неговото пристигане в Галилея, а целия период, който Той е прекарал в тази област.

И така, когато мислим за Второто Христово пришествие, ние трябва да си го представяме по-скоро като период от време, отколкото като едно изолирано събитие. Този период от време се състои от четири стадия, които могат да се обозначат както следва:

1. Начало
2. Ход
3. Изява (явление или разкриване)
4. Кулминация

1. Началото на Христовото пришествие

Началото на Христовото пришествие е грабването, т. е. идването на Христос за Неговите светии. Той ще дойде от небето, мъртвите в Христос ще бъдат възкресени, живите вярващи ще бъдат преобразени и всички заедно ще отидат в дома на Отца. Това може да се случи всеки момент и ще трае един миг.

*„Защото, както в Адам всички умират, така и в Христос всички ще оживеят. Но всеки на своя ред: Христос — първият плод; а после тези, които са Христи — при Неговото **пришествие**.“* (1 Коринтяни 15:22-23)

*„А не желаем, братя, да останете в незнание за ония, които са починали, за да не скърбите както другите, които нямат надежда. Защото, ако вярваме, че Исус умря и възкръсна, така и Бог ще приведе починалите чрез Исус с Него. Защото това ви казваме чрез словото от Господа: че ние, живите, останалите до Господното **пришествие**, няма да изпреварим починалите. Понеже Сам Господ ще слезе от*

небето с команда, с гласа на архангел и с Божия тръба; и мъртвите в Христос първо ще възкръснат; после ние, живите, останалите, ще бъдем грабнати заедно с тях в облаци да срещнем Господа във въздуха; и така ще бъдем винаги с Господа. И така, насърчавайте се един друг с тия думи.“ (1 Солунци 4:13—18)

„А колкото за **пришествието** на нашия Господ Исус Христос и нашето събиране при Него, молим ви братя...“ (2 Солунци 2:1)

„И така, братя, останете търпеливи до Господното **пришествие**. Ето, земеделецът очаква скъпоценния плод от земята и дълго търпи за него, докато получи и ранния, и късния дъжд. Бъдете и вие търпеливи и укрепете сърцата си, защото Господното **пришествие** наближи.“ (Яков 5:7—8)

„И така, дечица, стойте в Него, та когато се яви, да имаме дръзновение и да не се посрамим пред Него при Неговото **пришествие**.“ (1 Йоан 2:28)

Други пасажи, отнасящи се за Грабването, са: Йоан 14:1—4; 1 Коринтяни 15:51—54; Филипяни 3:20—21; 1 Солунци 1:10; Евреи 9:28; 1 Йоан 3:2; Откровение 22:7, 20.

2. Ходът на Христовото пришествие

Вторият стадий, *ходът* на Христовото пришествие, включва Христовото съдилище, където ще се раздадат наградите на вярващите за тяхното предано служение.

„Понеже, *коя е нашата надежда или радост, или венец, с който се хвалим пред нашия Господ Исус при Неговото **пришествие**?*“ (1 Солунци 2:19)

„И Сам Бог на мира да ви освети напълно; и дано се запазят непокътнати вашият дух, душа и тяло без порок при **пришествието** на нашия Господ Исус Христос.“ (1 Солунци 5:23)

Вижте и Римляни 14:10—12; 1 Коринтяни 3:11—15; 2 Коринтяни 5:10; 2 Тимотей 4:7,8.

Друго събитие, което вероятно трябва да се включи към хода на Христовото пришествие, е сватбената вечеря на Агнето. От местоположението в книгата Откровение става ясно, че тя ще се състои преди славното царуване на Христос. Ние я включваме в този период, въпреки че думата „пришествие“ не е пряко употребена във връзка с нея.

„И чух нещо като глас от огромно множество, като глас от много води и като глас от силни гръмове, които казаха: Аллуя! Защото Господ, нашият Бог, Всемогъщият, се възцари. Нека се радваме и се веселим и нека Му отдадем слава; защото дойде сватбата на Агнето и Неговата жена се е приготвила. И на нея се даде да се облече в блестящ и чист висон; защото висонът са праведните дела на светиите. И ми каза: Напиши: Блажени са тези, които са поканени на сватбената вечеря на Агнето. И ми каза: Тези са истинните Божии думи.“ (Откровение 19:6—9)

Докато тези събития протичат на небето, земята ще преживява време на скръб и изпитания. Това ще продължи около 7 години, през които Бог ще излива все по-страшни и по-страшни наказания върху земята. (Данаил 9:27; Матей 24:4—28; Откровение 6—19) Втората половина на периода е известна като голямата скръб; тя ще се изяви чрез невиджано тежки бедствия и страдания. (Матей 24:15—31)

3. Изявата на Христовото пришествие

Третата фаза е *изявата (или разкриването)* на Христово пришествие, която представлява Неговото завръщане на земята в сила и слава, за да царува като Цар на царете и Господар на господарите. Грабването няма да бъде видно от света; то ще стане за част от секундата. Но когато Христос дойде, за да управлява земята, всяко око ще Го види. Затова тази трета фаза е наречена *разкриване* на Неговото пришествие.

„И когато седеше на Елеонския хълм, учениците дойдоха при Него насаме и Му казаха: *Кажни ни кога ще бъде това. И какъв ще бъде белегът на Твоето **пришествие** и на свършека на света?*“ (Матей 24:3)

*Защото, както светкавицата излиза от изток и се вижда чак до запад, така ще бъде **пришествието** на Човешкия Син.*“ (Мат. 24:27)

*И както бяха Ноевите дни, така ще бъде **пришествието** на Човешкия Син.*“ (Матей 24:37)

„...и не разбраха, докато дойде потопът и завлече всички — така ще бъде и **пришествието** на Човешкия Син.“ (Матей 24:39)

„...за да утвърди сърцата ви непорочни в святост пред нашия Бог и Отец при **пришествието** на нашия Господ Исус с всичките Негови светии.“ (1 Солунци 3:13)

„...и тогава ще се открие беззаконният, когото Господ Исус ще премахне с дъха на устата си, и ще унищожи с явлението на **пришествието**.“ (2 Солунци 2:8)

„Защото, когато ви обявихме силата и **пришествието** на нашия Господ Исус Христос, ние не следвахме хитро измислени басни, а бяхме очевидци на Неговото величие.“ (2 Петрово 1:16) Тук Петър говори за изявата на Христовото пришествие, чийто преобраз бе видял на планината на Преображението.

Други места, където се споменава този трети стадий на Христовото пришествие, откриваме в Захария 14:4; Малахия 4:1—3; Деяния 1:11; Юда 14; 2 Солунци 1:7—9; Откровение 1:7; 19:11—16.

4. Кулминацията на Христовото пришествие

Последният стадий е *кулминацията* на Христовото пришествие — разрушаването на небето и земята чрез огън. Това ще стане след хилядолетното царство на Христос на земята. Откриваме го във 2 Петрово 3:34, 713.

„*Преди всичко знайте това, че в последните дни ще дойдат подиграватели с подигравки, които ще ходят по своите собствени страсти и ще казват: Къде е обещаното Му **пришествие**? Защото, откак са се поминали бащите ни, всичко си стои така, както е било от началото на създанието... Така със същото слово са съхранени и днешните небе и земя, пазени за огън до деня на съда и погибелта на нечестивите човеци. Но това да не бъде скрито от вас, възлюбени, че за Господа един ден е като хиляда години и хиляда години — като един ден. Господ не забравя това, което е обещал, както някои смятат това за забавяне, а дълго ни търпи; понеже не иска да погинат някои, а всички да дойдат на покаяние. Но Господният ден ще дойде като крадец, когато небето ще отмине с бучене и елементите нажежени ще се разпаднат; и земята и делата по нея ще изгорят. И така, понеже всичко това ще се разпадне, какви трябва да сте вие в своя свят живот и благочестие, като очаквате и ускорявате идването на Божия ден, за който небето възпламенено ще се разпадне и нажежените елементи ще се стопят? Но ние според обещанието Му очакваме нови небеса и нова земя, в които обитава правда.*“

В тази глава четем за подиграватели, които ще се явят в последните дни и ще отхвърлят възможността за завръщането на Христос. Кой аспект от Неговото пришествие имат предвид те? Грабването ли? Не. Те едва ли знаят нещо за него. Дали имат предвид идването на Христос, за да управлява? Не. Очевидно не и това. Целият контекст ни дава да разберем, че те се присмиват на крайното наказание на грешниците от Господа. Те имат предвид последната Божия присъда над земята, или както още я наричат — *„краят на света“*. Тяхното мнение е, че няма за какво да се безпокоят. Досега Бог не се е намесил в историята, няма да се намеси и в бъдеще. Така те се чувстват свободни да продължават да грешат, както в думите, така и в действията си.

Апостол Петър отговаря на присмеха им, посочвайки времето *след хилядолетното царство на Христос*, когато небето и земята, такива, каквито ги познаваме сега, ще бъдат напълно разрушени. Кулминацията на Христовото пришествие ще дойде след хилядолетното царство, когато ще се постави началото на Вечната Държава.

Някой може да попита „Но откъде знаете, че първият и третият етап, грабването и изявата на пришествието, са две отделни събития?“ Отговорът е, че в Писанието те са разграничени по следния начин:

Грабването

1. Христос идва, но остава във въздуха. (1 Солунци 4:16, 17)
2. Той идва за Своите светии. (1 Солунци 4:16, 17)
3. Грабването е тайна, т. е. истина, неоткрита в старозаветните времена. (1 Коринтяни 15:51)
4. За идването на Христос за Неговите светии никъде не е казано, че се предшества от небесни знамения.
5. Грабването се идентифицира с Деня на Христос. (1 Коринтяни 1:8; 2 Коринтяни 1:14; Филипяни 1:6, 10)
6. Грабването се представя като време на благословение. (1 Солунци 4:18)
7. Грабването става „*в един миг, в мигване на око*“. (1 Коринтяни 15:52) Това силно навежда на мисълта, че светът няма да забележи как ще стане грабването.
8. Грабването изглежда се отнася преди всичко за Църквата. (Йоан 14:1—4; 1 Коринтяни 15:51—58; 1 Солунци 4:13—18)
9. Христос идва като светлата утринна звезда. (Откровение 22:16)

Изявата на пришествието

1. Той идва на земята. (Захарий 14:4)
2. Той идва със Своите светии. (1 Солунци 3:13, Юда 14)
3. Явлението на пришествието не е тайна, то е обект на много старозаветни пророчества. (Псалм 72; Исаия 11; Захарий 14)
4. Идването на Христос със Неговите светии ще бъде възвестено от небесни знамения. (Матей 24:29-30)
5. Пришествието се идентифицира с Деня на Господа. (2 Солунци 2:112)
6. Главното ударение на изявата на пришествието пада върху съда. (2 Солунци 2:8—12)
7. Пришествието ще бъде видимо за целия свят. (Матей 24:27; Откровение 1:7)
8. Явлението на пришествието се отнася преди всичко до Израел и след това до нееврейските народи. (Матей 24:1 — 25:46)
9. Христос идва като Слънцето на Правдата с изцеление в крилата си. (Малахия 4:2)

4. Закон и благодат

Законът и благодатта са два противоположни начина, по които Бог урежда отношенията Си с човешкия род. Можем да ги определим като два съвсем различни принципа, по които Той изпитва човека, и да смятаме, че това са два завета, които Той е направил със Своя народ: „*понеже законът беше даден чрез Моисей, а благодатта и истината дойдоха чрез Исус Христос*“. (Йоан 1:17)

Според правилата на Закона, човек получава това, което е заслужил. Под благодатта той е пощаден от това, което заслужава, и е неизразимо обогатен като безплатен дар. Двата принципа са описани в Римляни 4:4,5:

„А на този, който върши дела, наградата му не се счита като милост, а като дълг; а на този, който не върши дела, а вярва в Онзи, който оправдава безбожния, неговата вяра му се счита за правда.“

Благодатта и законът взаимно се изключват. Те не могат да бъдат смесени. *„Но ако е по благодат, не е вече от дела, иначе благодатта не е вече благодат.“* (Римляни 11:6)

Законът е един условен завет. Бог казва: *„Ако се подчинявате, Аз ще ви възнаградя. Но ако не се подчинявате, Аз ще трябва да ви накажа.“* Благодатта е безусловен завет. Бог казва: *„Аз ще ви благословя даром.“*

Законът казва: *„Прави!“*, докато благодатта казва: *„Вярвай!“*. Но вярването не е условие; то е просто единственият логичен отговор на творението спрямо неговия Творец. И то не може да се смята за заслуга; никой не може да се гордее с това, че е повярвал в Господа. Би било безумно да не вярваме на единствената личност във вселената, която наистина заслужава доверие.

Законът изисква святост, но той не дава способността да се живее свято. Благодатта ни учи на святост (Тит 2:11—12) и ни дава необходимата сила. Някой го е казал по следния начин: *„Законът изисква сила от този, който я няма, и го прокллина, ако той не е в състояние да я покаже. Благодатта дава сила на онзи, който я няма, и го благославя при проявяването.“*

Законът носи проклятие: *„Проклет всеки, който не постоянства да изпълнява всичко, писано в книгата на закона.“* (Галатяни 3:10) Благодатта носи благословение: *„...но се оправдават даром от Неговата благодат чрез изкуплението, което е в Христос Исус“.* (Римляни 3:24)

Под закона човек би могъл да се похвали, а под благодатта хвалбата е изключена. *„Тогавя къде е хвалбата? Изключена е. Чрез какъв закон? На делата ли? Не, а чрез закона на вярата.“* (Римляни 3:27)

Под закона не може да съществува увереност в спасението; човек никога не може да знае дали е извършил достатъчно добри дела, или точно необходимите добри дела. Под благодатта имаме пълна увереност, защото спасението се дава даром; а когато сте получили един подарък, вие знаете, че вече го имате. Под закона човек не може да има истинска сигурност, защото не може да гарантира, че ще продължи да изпълнява изискванията. Под благодатта вярващият се радва на вечна сигурност (Йоан 10:27—29), защото спасението му зависи от делото на Христос.

Няма никакво спасение чрез закона. Бог никога не е смятал, че някой някога ще бъде спасен на този принцип. Целта на закона е да покаже на човека, че той е грешник. *„Чрез закона става само познаването на греха“* (Римляни 3:20) — не и познаването на спасението.

Спасението е по благодат. (Ефесяни 2:8—9) То е безвъзмездният, незаслужен дар от Бога за тези, които приемат Господ Исус Христос като своя единствена надежда за небето.

Под закона грехът оживява (Римляни 7:8—13); под благодатта той е презрян. Когато грешният човек бъде поставен под закон, той веднага пожелава да върши това, което е забранено. Това не е по вина на закона, това е откликът на греха в човешката природа. Под благодатта грехът е презрян. Споменът за цената, платена от Спасителя за нашите грехове, ни кара да се отвърнем от тях.

Под закона делото никога не се завършва. Ето защо съботата, седмият ден, идва като край на една отрудена седмица. Благодатта ни известява за едно завършено дело; така ние започваме нашата седмица с Господния ден, нашия ден за почивка.

Законът казва какво човекът трябва да прави. Благодатта разкрива какво Бог е направил в Христос.

Законът е система на робство (Галатяни 4:1—3); благодатта е система на свобода (Галатяни 5:1). Под закона хората са слуги; под благодатта — синове.

Законът казва: „Ти трябва да обичаш...“; благодатта казва: „Бог толкова възлюби...“

Законът казва: „Направи, и ще живееш“; благодатта казва: „Живей, и ще направиш.“

Законът казва: „Опитай и се подчини“; благодатта казва: „Довери се и се подчини.“

Под закона непокорният син се извежда извън града и се убива с камъни. (Второзаконие 21:18—21) Под благодатта блудният син може да признае греха си и да се завърне отново в уютата на бащиния си дом. (Лука 15:21—24)

Под закона овцете умират заради пастира. Под благодатта пастирът умира заради овцете. (Йоан 10:11)

Превъзходството на благодатта е описано по следния начин: Благодатта не търси добри хора, които да може да похвали, защото не благодатта, а справедливостта прави това; благодатта търси осъдени, виновни, безмълвни и безпомощни хора, които да спаси, оправдае и прослави.

5. Трите времена на спасението

Когато станем християни, повечето от нас най-напред могат да възприемат само едно значение на спасението — спасение на душата. После, изучавайки Библията, ние автоматично се опитваме да приложим това значение всеки път, когато срещнем думата „спасение“. Но скоро откриваме, че то не винаги е подходящо.

Тогава ние разбираме, че „спасение“ е една доста обща дума, която може да означава избавление, безопасност или оздравяване. Във Филипяни 1:19 например Павел я употребява във връзка със своето очаквано освобождаване от затвора:

„Защото зная, че това ще послужи за моето спасение чрез вашата молитва и чрез подкрепата на Духа на Исус Христос.“

Във Филипяни 2:12 „спасение“ означава нещо много по-различно; то означава разрешаването на един проблем, който се появил в църквата във Филипи. Там е възникнало сериозно разногласие. (Филипяни 2:1—4; 4:2) Павел напомня на християните, че отговорът на този проблем е всички те да имат смирения и самопожертвателен дух на Господ Исус. После в ст. 12 стих той казва:

„Затова, възлюбени мои, както сте били винаги послушни — не само в моето присъствие, но сега много повече в моето отсъствие — изработвайте спасението си със страх и трепет.“

С други думи: „Аз ви показах пътя за избавление от проблема, който ви тревожи. Сега изработете разрешаването му със страх и трепет.“

В три пасажа думата спасение е употребена, за да опише избавление от удавяне:

„А когато моряците възнамеряваха да избягат от кораба и бяха свалили спасителната лодка в морето под предлог, че щели да спуснат котви откъм носа, Павел каза на стотника и на войниците: Ако тия не останат на кораба, вие не можете да се спасите.“ (Деяния 27:30—31, букв. превод)

„С вяра Ной, предупреден от Бога за неща, които още не се виждаха, и движени от страхопочитание, направи ковчег за спасение на своя дом.“ (Евреи 11:7)

„...в когото Той също отиде да проповядва на духовете в тъмницата, които едно време бяха непокорни, когато Божието дълготърпение ги чакаше в дните на Ной, докато се правеше ковчегът, в който малцина, тоест осем души, се спасиха през вода.“ (1 Петрово 3:19—20)

Но употребите на думите „спасение“ или „спасен“, от които ние принципно се интересуваме, са тези, които се отнасят за избавлението от греха. Това е и най-честата употреба на думата в Новия Завет.

Тук ние трябва да се научим да различаваме трите аспекта, в които се използва тази дума — минал, сегашен и бъдещ:

Минал — Спасен съм от наказанието за греха.

Сегашен — Спасявам се от властта на греха.

Бъдещ — Ще бъда спасен от присъствието на греха.

Минал аспект

Ето няколко стиха, които говорят предимно за спасение от наказанието за греха:

„Защото по благодат сте спасени чрез вяра, и то не от сами вас — това е дар от Бога.“ (Ефесяни 2:8)

„[Бог], който ни е спасил и призвал със свято призвание...“ (2 Тимотей 1:9)

„Той ни спаси не чрез праведни дела, които сме сторили, а по Своята милост, чрез окъпването на новороденото и обновяването на Светия Дух.“ (Тит 3:5)

Забележка: В тези три примера думата „спасен“ е употребена в минало време. Има обаче други стихове, които говорят за нашето избавление от наказанието за греха, където глаголят не е непременно в минало време.

„И чрез никой друг няма спасение; защото няма под небето друго име, дадено между човеците, чрез което трябва да се спасим.“ (Деяния 4:12)

„Защото, ако изповядваш с устата си, че Исус е Господ, и повярваш в сърцето си, че Бог Го е възкресил от мъртвите, ще се спасиш.“ (Римляни 10:9)

И така, дали става дума за миналия аспект на спасението, трябва да преценявате не по глаголното време, а по съдържанието на стиха. Ако се говори за избавлението от осъждението за грях, което е станало веднъж и завинаги, тогава трябва да ви е ясно, че това е миналият аспект на спасението.

Сегашен аспект

Въпреки че е истина, че съм вече спасен, също толкова вярно е и че *бивам спасяван ден след ден*. Спасен съм от вечното проклятие в пъкъла; сега се спасявам от вредите, които грехът нанася. Спасен съм от наказанието за греха; сега се спасявам от властта на греха. Спасен съм чрез завършеното дело на Христос на кръста; сега се спасявам чрез Неговия живот и Неговото застъпничество за мен при Божията десница. Това се има предвид например в Римляни 5:10:

„Защото, ако бяхме примирени с Бога чрез смъртта на Неговия Син, когато бяхме неприятели, колко повече сега, като сме примирени, ще се избавим чрез Неговия живот.“

Сегашният аспект на спасението по смисъл съвпада с освещението — процесът, чрез който Бог ни отделя за Себе Си, като ни отдалечава от греха и осквернението. За това спасение, което е един непрекъснат процес, четем в Евреи 7:25:

„Затова и може напълно да спасява онези, които идват при Бога чрез Него, понеже винаги живее, за да ходатайствува за тях.“

Бъдещ аспект

И накрая — съществува и бъдещият аспект на спасението. Когато се срещнем лице в лице със Спасителя, ние ще бъдем спасени от самото присъствие на греха. Нашите тела ще бъдат изкупени и прославени.

Следващите стихове описват славния бъдещ завършек на нашето спасение:

„...защото нашето спасение е по-близо сега, отколкото когато повярвахме.“
(Римляни 13:11)

„Но ние, които сме от деня, нека бъдем трезви и нека облечем бронения нагръдник на вярата и любовта и сложим за шлем надеждата на спасението. Защото Бог ни е определил не за грях, а за да придобием спасение чрез нашия Господ Исус Христос.“ (1 Солунци 5:8—9)

„...и ще се яви втори път, без да има работа с грях, за спасението на ония, които Го очакват.“ (Евреи 9:28)

„...[вие], които с Божията сила сте пазени чрез вяра за спасение, готово да се открие в последното време.“ (1 Петрово 1:5)

И трите аспекта

Ако се затруднявате да отнесете някой стих към един от тези аспекти, помнете, че той може да включва и трите. Ето два примера за това:

„Тя ще роди Син, когото ще наречеш Исус, защото Той е, който ще спаси народа си от греховете му.“ (Матей 1:21)

„В Него и вие, като чухте словото на истината — благовестието на вашето спасение — и като повярвате в Него, бяхте запечатани със Светия Дух на обещанието.“ (Ефесяни 1:13)

В случаи като тези няма нужда да избирате, защото те се отнасят с еднаква сила към всичките три аспекта на спасението.

6. Съдийската и бащинската прошка

В Писанието се срещат два различни вида прошка и ако ние искаме да бъдем внимателни ученици на Словото, трябва да се научим да ги различаваме. Ще ги наречем *съдийска* и *бащинска* прошка (макар точно тези формулировки да не се срещат в Библията).

Казано най-просто, съдийската прошка е прошката, която дава един *съдия*, а бащинската прошка е прошката на един *баща*. Първият термин е взет от *съдебната зала*, а вторият — от *дома*.

Нека най-напред отидем в съдебната зала. Съдията е Бог, а подсъдимият — грешният човек. Човекът е виновен за греховете си и наказанието е вечна смърт. Но Господ Исус се явява и оповестява: „Аз ще изтърпя наказанието, което заслужават греховете на човека; Аз ще умра вместо него.“ Именно това е извършил Спасителят на кръста на Голгота. Тогава съдията заявява на грешния човек: „Ако ти приемеш Моя Син за свой Господ и Спасител, Аз ще ти простя.“ В момента, в който човекът положи вярата си в Спасителя, той получава съдийската прошка за всички свои грехове. Никога няма да му се наложи да изтърпи наказанието за тях в ада, защото Христос вече е понесъл всичко. Опростеният грешник сега влиза в ново взаимоотношение: Бог вече не е негов Съдия, сега Той е негов Баща.

И така, пренасяме се в дома, за да илюстрираме бащината прошка. Бог е Бащата, а вярващият — детето. В момент на непредпазливост детето съгрешава в нещо. Какво става тогава? Ще осъди ли Бог детето на смърт заради греха? Естествено, че не, защото

Бог вече не е Съдията, а Бащата. Но все пак грехът има последствия и те са, че добрите взаимоотношения в семейството се развалят. Щастието в дома е нарушено. Детето не е загубило спасението си, но е загубило *радостта* от спасението. Скоро то може да изпита наказанието на своя Баща, предназначено да възстанови добрите отношения. Щом детето признае своя грях, то получава бащината прошка.

Съдийската прошка се дава веднъж завинаги в момента на повярването; бащинската прошка се дава всеки път, когато вярващият признае греха си и се отвърне от него. На това ни учи Исус в Йоан 13:810. Ние се нуждаем от окъпването на новороденото един-единствен път, за да ни спаси от наказанието за греховете, но по време на нашия християнски живот са ни нужни много измивания, които ще ни дават бащинската прошка.

Разликата между двата вида прошка може да се обобщи накратко по следния начин:

Положение на човека

Бог се явява

Резултат от греха

Ролята на Христос

Нужда на човека

Средство за получаване на прошка

Вид прошка

Избягната последица

Положителен резултат

Честота

Съдебна:

Грешник (Римляни 3:23)

Съдия (Псалм 96:13)

Вечна смърт (Римляни 6:23)

Спасител (1 Тимотей 1:15)

Спасение (Деяния 16:30)

Вяра (Деяния 16:31)

Съдийска (Римляни 8:1)

Ад (Йоан 5:24)

Ново взаимоотношение (Йоан 1:12)

Един път (едно окъпване на новороденото) (Йоан 13:10)

Родителска:

Дете (1 Йоан. 3:2)

Баща (Галатяни 4:6)

Нарушено общение (1 Йоан 1:6)

Първосвещеник и ходатай (Евреи 4:14—16; 1 Йоан. 2:1)

Радост от спасението (Псалм 51:12)

Признаване (1 Йоан 1:9)

Бащинска (Лука 15:21—22)

Наказание (1 Коринтяни 11:31—32)

Загуба на наградата при Христовото съдилище (1 Коринтяни 3:15)

Възстановено общение (Псалм 32:5)

Много пъти (много измивания) (Йоан 13:8)

Отсега нататък срещнем ли стихове, в които се говори за прошка, която ни се дава като грешници веднъж завинаги чрез делото на Христос на кръста, ние ще знаем, че става дума за съдийска прошка. Следните стихове илюстрират това:

„В него имаме изкупление чрез Неговата кръв, **прощението на прегрешенията според богатството на Неговата благодат.**“ (Ефесяни 1:7)

„...и бъдете благи един към друг, милостиви; **прощавайте си един на друг, също както и Бог в Христос е простил на вас.**“ (Ефесяни 4:32)

„И вас, които бяхте мъртви в прегрешенията си и необрязването на плътта си, Той съживи с Него, като **прости всичките ви престъпления.**“ (Колосяни 2:13)

Но в Библията има и пасаж, които разглеждат бащинската прошка:

„Защото, ако вие простите на човеците прегрешенията им, то и небесният ви Отец ще прости на вас. Но ако вие не простите на човеците прегрешенията им, то и вашият Отец няма да прости вашите прегрешения.“ (Матей 6:14-15)

„Не съдете, и няма да бъдете съдени; не осъждайте и няма да бъдете осъждани; **прощавайте, и ще бъдете простени.**“ (Лука 6:37)

„И когато стоите на молитва, **прощавайте, ако имате нещо против някого, за да прости и вашият Отец, който е на небесата, вашите прегрешения.**“ (Марк 11:25)

Забележете, че в два от тези три стиха Бог изрично е наречен Отец — тук става дума за *бащинската* прошка. Забележете също, че дали ще ни бъде простено, зависи от нашата готовност да простим на другите. Това не е вярно за съдийската прошка — готовността да простим на другите не е условие за спасението. Но то е вярно за бащинската прошка — нашият Отец няма да ни прости, ако ние не си прощаваме един на друг.

В Матей 18:23-25 Исус разказва притчата за слугата, на когото царят опростил 10 000 таланта. Но същият този слуга не опростил 100 динария на един от съслужителите си. Затова царят му се разгневил и го предал на мъчителите, докато изплатил целия си дълг. Исус завършва притчата с думите: *Така и Моят небесен Отец ще постъпи с вас, ако не простите от сърце всеки на брат си.*“ Тук отново става дума за бащинска прошка. Да сме изпълнени с непростителен дух е грях и Бог не може да ни прости бащински, докато ние не признаем този грях и не се отвърнем от него.

Един от вълнуващите моменти в изучаването на Библията е да видим тези основни разлики и да можем да ги прилагаме в нашето всекидневно четене. Отсега нататък, когато срещате темата за прошката в Словото, вие трябва да можете да кажете: „Да, това се отнася за прошката на Съдията“, или другаде: „Това трябва да се отнася за прошката на Бащата към Неговото дете.“

7. Видове освещение

Думата „освещавам“ означава „отделям настрана“. Има цяла група думи — *освещавам, освещение, светия, свят, святост, осветен* — които имат общ корен и в основата си носят еднакво значение. Много често освещението представлява процеса на отделяне на нещо от общоприетата и нечиста употреба за служение на Бога. Но не винаги. Ако запомните, че „освещавам“ означава „отделям“, ще имате едно определение, което е валидно за всички случаи.

В Стария Завет Бог освети седмия ден. (Битие 2:3) Всяко първородно — и на човек, и на животно — бяха посвещавани на Господа. (Изход 13:2) На свещениците беше заповядано да се осветят за Господа. (Изход 19:22) Скинията и всичките принадлежности бяха осветени. (Изход 40:9)

В Новия Завет думата осветление се употребява най-вече по отношение на хора. Но Исус казва, че храмът осветява златото в него и олтарът осветява дара, който е върху него. (Матей 23:17, 19) Апостол Павел учи, че когато благодарим за храната си, тя се осветява чрез Божието Слово и молитва. (1 Тимотей 4:5)

Що се отнася до осветяването на личности, Бог освети Христос и го изпрати на света. (Йоан 10:36) Това означава, че Отец отдели Своя Син за делото на нашето спасение от греховете ни. Исус освети Себе Си. (Йоан 17:19) С други думи Той се отдели, за да ходатайства за Своя народ.

Дори някои невярващи са в определен смисъл осветени. „*Защото невярващият мъж се осветява чрез жената и невярващата жена се осветява чрез своя мъж.*“ (1 Коринтяни 7:14) Това означава, че невярващият партньор е отделен в привилегированото положение да има вярващ партньор, който се моли за неговото спасение.

Съществува и такова значение на осветяването, според което Христос трябва да бъде осветяван (почитан) от всички вярващи: „*Но осветявайте в сърцата си Христос като Господ...*“ (1 Петрово 3:15, букв. превод) Ние Го осветяваме, като Го отделяме като неоспорим Владетел над нашия живот.

В допълнение към казаното по-горе съществуват още четири други важни вида осветение, които трябва да разграничаваме при изучаването на Новия Завет. Те се наричат съответно осветение преди обръщението, осветение по положение, постепенно осветение и свършено осветение.

Осветение преди обръщението

Много преди човек да се новороди, Светият Дух работи в неговия живот, отделяйки го от света, за да принадлежи на Христос. Апостол Павел съзнава, че е бил отделен още преди да се роди. (Галатяни 1:15) Във 2 Солунци 2:13 той напомня на вярващите в Солун, че тяхното спасение се е осъществило в три основни стъпки:

1. Те са били избрани от Бога.
2. Били са осветени от Духа.
3. Повярвали са в истината.

Забележете, че това осветяване е станало *преди* да повярват и да се спасят.

В 1 Петрово 1:2 се дава следният ред на събитията, свързани със спасението:

1. Избор по предузнанието на Бог Отец.
2. Осветение чрез Духа.
3. Послушание към Исус Христос.
4. Поръсване с Неговата кръв.

От вечността Бог ни е избрал да Му принадлежим. В определения момент от времето Светият Дух ни е отделил за Господа. Тогава ние сме се покорили на благовестието. Веднага щом сме го направили, цената на кръвта, пролята от Христос, е била приписана на нашата сметка и с това ние сме били оправдани. Забележителното тук е, че осветението, за което говори апостол Петър, се извършва *преди* човек да се новороди.

Осветение по положение

В момента, в който човек се новороди, той вече е осветен по своето положение. Това означава, че що се отнася до неговото положение пред Бога, той е свършено отделен за Него от света, защото той е „в Христос“. В един съвсем истински смисъл Христос е неговото осветение. (1 Коринтяни 1:30)

Всеки истински вярващ е светия — той е отделен за Господа. Това е неговото положение. Така в 1 Коринтяни 1:2 всички християни от местната църква в Коринт са

наречени „осветени в Христос Исус, призвани светии“. На практика те не винаги са били твърде свети. Те са търпели тежък грях в събранието (1 Коринтяни 5:12), водели са съдебни дела един против друг (1 Коринтяни 6:1), между тях е имало учители, които са отричали възкресението (1 Коринтяни 15:12, 3334). Но въпреки това е истина, че що се отнася до тяхното положение, те са светии, осветени в Христос Исус.

Нека разгледаме някои от пасажите, в които се говори за осветение по положение. В Деяния 20:32 изразът „*всичките осветени*“ означава всички вярващи. В Деяния 26:18 Господ описва Своя народ като „*ония, които са осветени чрез вяра в Мен*“. Коринтяните са описани като „*измити, [...] осветени, [...] оправдани в името на Господ Исус Христос и в Духа на нашия Бог*“. (1 Коринтяни 6:11) Авторът на Писмото до Евреите също ни напомня, че „*ние сме осветени чрез принасянето на тялото на Исус Христос веднъж завинаги*.“ (Евреи 10:10) „*Защото с един принос Той е усъвършенствал завинаги онези, които се освещават*.“ (Евреи 10:14)

Осветението по положение понякога се означава и чрез употребата на думата „свят“. Така в Колосяни 3:12, когато апостол Павел нарича християните „свети“, той има предвид тяхното положение пред Бога.

Постепенно осветение

Както има много места от Писанието, които казват, че всички християни са осветени, така има и много други, които казват, че те трябва да се освещават. Ако не успеем да различим тези видове осветение, това може много да ни обърка.

Прогресивното или практическото осветение се отнася до това, какви трябва да бъдем във всекидневния си живот. Ние трябва да живеем, като се отделяме за Бога от греха и злото. Светиите трябва да стават все по-свети с течение на времето.

Именно този аспект на осветението има предвид Исус в Йоан 17:17, когато се моли за учениците Си: „*Освети ги чрез истината; Твоето слово е истина*.“

В този процес участва и самият вярващ. (2 Тимотей 2:21) Винаги когато попаднете на призови към осветение или святост, можете да бъдете сигурни, че става въпрос за практическото осветение. Така апостол Павел увещава коринтяните: „*...нека очистим себе си от всяка плътска и духовна нечистота, като се усъвършенствуваме в святост в страх от Бога*.“ (2 Коринтяни 7:1) В същия дух пише и апостол Петър в 1 Петрово 1:15: „*...а както е свят Този, който ви е призвал, така бъдете и вие свети в цялото си поведение*.“

Една конкретна форма на практическото осветение е отделянето от разврата. „*Понеже това е Божията воля — вашето осветение; да се въздържате от блудство; всеки от вас да знае как да пази своя съсъд в святост и почит*.“ (1 Солунци 4:34)

Как един християнин става по-свят и все повече заприличва на Господ Исус? Отговора намираме във 2 Коринтяни 3:18: „*А ние всички, с открито лице, гледайки като в огледало Господната слава, биваме преобразявани в същия образ от слава в слава, като от Господния Дух*.“ Практическата святост идва от изпълването ни с Господа. Известен житейски принцип е, че човек заприличва на този, пред когото се прекланя. Колкото повече гледаме към Христос, толкова повече ще ставаме като Него. Светият Дух извършва това чудно преобразяване — не изведнъж, а от една степен на слава към друга.

Съвършено осветение

Този аспект на осветението за нас е все още в бъдещето. Когато се срещне лице в лице със Спасителя, вярващият ще бъде отделен завинаги от всеки грях и нечистота; в нравствено отношение той ще бъде като Господ Исус — съвършено осветен.

Точно за това четем в Колосяни 1:22: „...сега примири (вас) в тялото на Неговата плът чрез смъртта, за да ви представи пред Себе Си свети, непорочни и безупречни.“

В този ден Църквата ще получи своето последно и окончателно осветление: „...за да я представи на Себе Си църква славна, без петно или бръчка, или друго такова нещо, а да бъде свята и непорочна.“ (Ефесяни 5:27)

В други стихове се говори за нашето съвършено осветление, без да се споменава тази дума. Например апостол Йоан казва: „...знаем, че когато стане явно, ще бъдем като Него, защото ще го видим Такъв, какъвто е.“ (1 Йоан. 3:2) Юда също ни напомня, че нашият Господ ще ни „представи непорочни пред Своята слава с голяма радост“. (Юда 24)

Разграничаването на тези различни аспекти на осветението ще ви бъде от изключителна полза при изучаването на Библията. Винаги когато срещнете нещо, свързано със светостта, си задавайте въпросите: „Дали това е нещо, което е станало преди обръщението? Дали това съм аз в Христос? Дали такъв трябва да ставам постепенно, ден след ден? Или такъв ще бъда, когато се окажа в славното присъствие на Господ Исус Христос?“

8. Аспекти на оправданието

Новият Завет учи, че ние сме оправдани чрез благодат, чрез вяра, чрез кръв, чрез сила и чрез дела. Всичко това може да ни се види объркващо, ако не и противоречиво, докато не разберем, че във всеки от случаите се представя различен аспект на едно и също нещо.

На първо място, какво означава оправдание? Да оправдаеш някого означава да го сметеш за праведен. Не да го *направиш праведен*, а да го *обявиш за праведен*. Всъщност това е юридически термин, той идва от съдебната зала.

Сами по себе си ние не сме праведни. Ние не притежаваме никаква праведност. Но когато приемем Исус Христос за Господ и Спасител, Бог ни счита за такива на основание заместническото дело на Христос на Кръста. Когато ние сме „в Христос“, Бог може справедливо да ни обяви за праведни, тъй като на Голгота е платена пълната цена за всички наши грехове. Вярващият грешник е облечен в цялата праведност на Бога. „[Бог], който за нас направи грешен Онзи, който не знаеше грях [Христос], за да станем ние чрез Него праведни пред Бога.“ (2 Коринтяни 5:21)

Както отбелязахме в началото, казано е, че оправданието е чрез благодат, чрез вяра, чрез кръв, чрез сила и чрез дела. Как може да стане то по тези пет начина?

Първо, оправданието е по благодат. В Римляни 3:24 ние четем: „...но се оправдават даром от Неговата благодат чрез изкуплението, което е в Христос Исус.“ Това означава, че човек не е достоен да бъде оправдан. Той не може да заслужи или да спечели оправданието, а трябва да го получи като подарък. Благодатта е принципът, по който Бог дава оправдание на човека — съвсем незаслужено и безвъзмездно — безплатно, като подарък.

Второ, оправданието е чрез вяра. „И така, като сме оправдани чрез вяра, имаме мир с Бога чрез нашия Господ Исус Христос.“ (Римляни 5:1) Това означава, че грешникът трябва да получи оправданието чрез един решителен акт на доверяване на Спасителя. Признавайки себе си достоен единствено за ада, той трябва да приеме Господ Исус като Онзи, който е платил на кръста наказанието за всички негови грехове.

Благодатта — това е Богът, който слиза при грешния човек и му предлага оправданието като безплатен подарък на основание на изкупителното дело на Христос на Голгота. Вярата — това е каещият се човек, който се протяга нагоре и приема Божия подарък, без да смята, че го заслужава поради своя характер, или че го е спечелил чрез своите дела.

Оправданието е и чрез кръв. *„Затова много повече сега, като сме оправдани чрез Неговата кръв, ще се спасим от гняв чрез Него.“* (Римляни 5:9) Това, разбира се, се отнася до цената, която е трябвало да се плати, за да мога аз да бъда оправдан. Безгрешният Спасител проля Своята безценна кръв, за да плати дълга, натрупан от моите грехове. Огромната стойност на моето оправдание се вижда от изумителната цена, която е платена, за да бъде осигурено то.

Макар че никъде в Писанието не се казва изрично, че ние сме оправдани чрез сила, тази истина се вижда от Римляни 4:25: *„[Исус], който беше предаден за нашите прегрешения и беше възкресен за нашето оправдание.“* Тук оправданието ни е пряко свързано с възкресението на Христос. И съвсем правилно! Ако Той не беше възкръснал, нашата вяра щеше да бъде суетна и ние щяхме да бъдем още в греховете си. (1 Коринтяни 15:17) Така нашето оправдание е неразривно свързано със силата, която възкреси от мъртвите нашия Господ Исус. Ето защо ние казваме, че сме оправдани чрез сила.

И накрая, ние сме оправдани чрез дела. *„Виждате, че човек се оправдава чрез дела, а не само чрез вяра.“* (Яков 2:24) Тук като че ли се появява явно противоречие. Апостол Павел недвусмислено учи, че ние се оправдаваме единствено чрез вяра. Но тук изглежда, че Яков заявява: *„Не е така. Ние се оправдаваме чрез вяра и чрез дела.“* Всъщност обаче Яков не казва това. Той не учи, че оправданието се получава първоначално чрез вършене на добри дела. Нито пък казва, че ние се оправдаваме чрез вяра плюс дела. Това, което той казва, е, че ние се оправдаваме чрез *такъв вид вяра, който има като следствие един живот, изпълнен с добри дела.*

Безполезно е човек да казва, че има вяра, ако няма добри дела, с които да я подплати. Такава вяра, която е вяра само на думи, не струва нищо. (Яков 2:14-17) Истинската вяра е невидима, но може да бъде демонстрирана чрез дела. (Яков 2:18) Авраам беше оправдан, като повярва на Господа (Битие 15:6), но години по-късно той показва, че вярата му е истинска чрез готовността си да принесе своя син Исаак като всеизгаряне. (Битие 22:9-14) Раав доказа истинността на вярата си, като прие съгледвачите от Израел и им помогна да избягат. (Яков 2:25) И така, като говорим за оправдание чрез дела, ние имаме предвид следното: делата са външното проявление на факта, че ние наистина сме оправдани чрез вяра. Делата не са причината — те са следствието. Те не са коренът — те са плодовете.

От всичко това, взето заедно, разбираме, че Новият Завет учи, че ние сме оправдани чрез:

благодат — това означава, че не заслужаваме оправданието;

вяра — това означава, че трябва да го приемем;

кръв — това означава, че то е било придобито чрез смъртта на Спасителя;

сила — това означава, че възкресението доказва, че Бог е напълно удовлетворен от делото на Спасителя;

дела — означава, че когато ние сме истински оправдани чрез вяра, нашите добри дела ще докажат това.

Всички тези аспекти на оправданието са намерили своя поетичен израз в следните стихове:

Избран от великата милост на Бога,
получих място в чудни небеса,

по Неговата милостива воля
съм оправдан — чрез благодатта.

В уречения час Христос умря на кръста,
където бликна пурпурният дъжд —
що прави по-бял от снега и най-мръсния:
така съм оправдан — чрез кръв.

Бог Го въздигна в залог за това,
съмненията зли да се разбият.
Възкръсването Му разсейва всеки страх—
така съм оправдан — чрез сила.

Светият Дух с търпение ме направлява
във Истината чудна на Писанията.
Христос умря за мен! — със радост проумявам:
така съм оправдан — чрез вяра.

Съмняваш ли се, че съм на Христа?
Такова подозрение ли спотайваш?
Ще ти покажа, че сега съм Негов аз:
така съм оправдан — и чрез делата.

Защото всичко даде Той — на Него слава! -
и благодат и кръв, и вяра и дела,
и силата, която възкресява —
Да, Бог, и само Бог човека оправдава!

Хелън Шоу

9. Положение и практика

Няма по-полезен ключ към Новия Завет от разбирането на разликата между положението на вярващия и неговата практика. Ако не видите това различие, ще има моменти, когато някои пасажии ще ви се струват съвсем объркващи и дори привидно противоречиви.

Положението и практиката понякога се наричат стоене и състояние — значението е същото. Накратко, стоенето на християнина е неговото положение в Христос — това, което е той в Христос. Неговата практика е това, което е самият той — или по-точно, което би трябвало да бъде. Първото се отнася до учението, второто — до задължението.

Съществува разлика между това, което вярващият е в Христос и това, което той е сам по себе си. Благодатта дава на човека, който е в Христос, едно напълно съвършено положение пред Бога. Той е приет във Възлюбения (Ефесяни 1:6) и има пълнота в Христос (Колосяни 2:10). Неговите грехове са простени и той е облечен в цялата Божия правда. (2 Коринтяни 5:21) За него не е самонадеяно нахалство да каже:

Близо, толкова близо до Бога —
по-близо да бъда не мога.

Понеже съм вътре в Спасителя мой,
близо съм тъй, както е Той.

Скъп, толкова скъп съм на Бога —
по-скъп да бъда не мога.
Той люби и мене със тази любов,
с която Сина Си обича — Христос.

Практиката на вярващия обаче е нещо съвсем различно. За съжаление тя е далеч от съвършенството. В повечето случаи се променя от ден на ден. Понякога духовният живот на вярващия е на гребена на вълната. Друг път обаче той може да се окаже в низините на поражението.

Божията воля е нашата практика все повече и повече да съответства на положението ни. От любов към Този, който умря за нас, ние трябва постоянно да растем във всекидневния си живот и да се уподобяваме на Христос. Разбира се, в този живот ние никога няма да достигнем съвършеното състояние — това няма да стане, докато не умрем или докато Спасителят не дойде отново. Но този процес трябва да продължава; в практиката си ние трябва да ставаме все повече и повече подобни на това, което сме по положение.

Когато видим Спасителя, ние автоматично ще станем като Него. (1 Йоан 3:2) Това преобразяване ще се извърши чрез божествена сила, без наше съдействие. Но Бог ще се прослави повече, ако Неговият народ расте в подобие на Господ Исус още в настоящия живот.

Как можете да разберете дали даден пасаж говори за нашето положение, или за нашата практика? Внимавайте за фрази като „в Христа“, „във Възлюбения“ или „в Него“ — когато откриете такива фрази, най-често можете да сте сигурни, че авторът говори за нашето положение (вж. Ефесяни 1:314). Най-добрият начин да различим нашата практика е да обърнем внимание на стиховете, които говорят какви трябва да бъдем или какво трябва да правим.

Неизменният ред, който откриваме в Новия Завет, е: първо положението, а след това практиката. Много от писмата на апостолите са структурирани по този начин. В Ефесяни например първите три глави описват какво сме ние в Христос, а последните три — какви трябва да бъдем във всекидневния си живот. В първите три глави ние виждаме себе си в небесните места в Христос; в последните три се обръщаме към обикновените земни проблеми на дома и работата.

Нека сега видим колко полезно ще ни бъде да сме наясно с това различие, когато изучаваме Новия Завет. Ето седем прости примера за разликата между положение и практика.

Пример 1

Първият стих казва, че всички вярващи *са* съвършени; вторият казва, че всички вярващи *трябва да бъдат* съвършени. Това би звучало двусмислено, ако не съзнаваме, че първият стих говори за нашето положение, а вторият — за нашето състояние.

Пример 2

Вие *сте* мъртви за греха — това е положението, в което сте поставени от благодатта. Сега *бъдете* мъртви за греха ден след ден — такава трябва да бъде вашата практика.

Пример 3

Веднага след новородението си човек става дете на Бога. От този момент нататък той трябва да бъде подражател на Бога като възлюбено дете. От всички Божии деца се очаква да имат родствена прилика, т. е., да бъдат подобни на Бога.

Пример 4

Ние сме призовани в едно чудно общение. Привилегията носи отговорност. Ние трябва да живеем достойно за нашето призвание.

Пример 5

Апостол Павел се обръща към християните в Рим с думата „светии“ — те са „отделени“ за Бога. Щом са спасени, те са светии. Но светиите трябва да са свети; това е практическата страна на въпроса, както и е изложено в Римляни 16:2.

Пример 6

Нашето положение е подарък от Бога. Нашето състояние е начинът, по който трябва да изразяваме благодарността си. Забележете, че винаги първо се говори за положението, а след това за състоянието. Ние не ставаме християни като живеем християнски живот. Точно обратното, ние живеем християнски живот, защото сме станали християни.

Пример 7

Като последен пример ще вземем Колосяни 3:1—5 и ще покажем как апостол Павел редува положение и състояние:

Всъщност Павел казва: „Вие *сте* мъртви; сега *бъдете* мъртви.“ „Вие *сте* възкресени; сега *живейте живот на възкресение*.“ Това, което иначе би било неразбираемо, се изяснява, когато разберем, че апостолът говори от една страна за това, което ние сме в Христос, и от друга страна за това, което трябва да бъдем сами по себе си.

В заключение искам да разкажа като илюстрация как разграничаването на положение и състояние ми помогна в един труден период от живота ми. След като бях спасен, аз често чувах хората да цитират 2 Коринтяни 5:17, когато свидетелстваха:

„И така, ако е някой в Христос, той е ново създание; старото премина; ето всичко стана ново!“

Те говореха за чудното преобразяване, извършило се в техния живот — как *всичко* старо е преминало и *всичко* е станало ново. Аз седях и си мислех: „Как ми се иска и аз да можех да кажа, че *всичко* старо в моя живот е преминало и *всичко* е станало ново!“ Но това не беше така. Аз все още си имах някои стари навици, някои лоши мисли, изблици на гняв и много други погребални дрехи от живота преди обръщането ми. На моменти се съмнявах дали съм наистина спасен.

Тогава един ден забелязах израза „в Христос“ и сърцето ми подскочи от радост. Разбрах, че стихът говореше за моето положение, а не за моята практика. А разбира се, „в Христос“ *всичко* това беше истина. В Него наистина *всички* стари неща бяха преминали — осъждението за греха, властта на Сатана, страхът от смъртта и т. н. В Него *всичко* беше ново — прощката, приемането от Бога, оправданието, освещението и множество други благословения. От този момент стихът вече не ме тормозеше. Аз го обикнах. А знанието за това, което съм в Христос, ме кара да се стремя да живея за Него като за Господаря на моя живот.

Въпрос: *За положението и състоянието се говори в 1 Коринтяни 5:7 и 1 Петрово 2:9. Можете ли да ги различите?*

10. Родство и общение

Това изследване е в известна степен подобно на изследването на положението и практиката. Но разликата е достатъчно значима, за да посветим на тази тема отделна глава.

Когато човек се новороди, той влиза в едно ново родствено отношение — той става Божие дете.

„А на ония, които Го приеха, даде право да станат Божии деца — на тия, които вярват в Неговото име.“ (Йоан 1:12)

„Възлюбени, сега сме Божии деца и още не е станало явно какво ще бъдем; но знаем, че когато стане явно, ще бъдем като Него, защото ще Го видим Такъв, Какъвто е.“ (1 Йоан 3:2)

Едно раждане е нещо съвсем окончателно. Мислили ли сте някога за това? Ако човек веднъж се роди, то е завинаги. Не можете да се върнете обратно и да го отмените. При раждането се създава едно родствено отношение, което не може да бъде променено. Да кажем например, че на семейство Джоунс се е родил син. Независимо какво ще се случи по-нататък, детето винаги ще бъде син на г-н и г-жа Джоунс, а те винаги ще бъдат негови родители. В бъдеще той може да опозори семейството си и да му причини най-дълбока скръб. Но родството си остава — г-н Джоунс все така е негов баща и той все така е син на семейство Джоунс.

Нека сега отнесем това към вярващия. Чрез новородението между него и Бог Отец се създава едно родствено отношение.

„Така Самият Дух свидетелствува с нашия дух, че сме Божии деца.“ (Римляни 8:16)

„Затова, не си вече роб, а син; и ако си син, то си Божи наследник чрез Христос.“ (Галатяни 4:7)

Това е едно родство, което не може да бъде нарушено. Станеш ли веднъж син, оставаш такъв завинаги.

Но истината има и друга страна, и тази страна е общението. Общение означава взаимност. Ако родството е връзка, то общението е наслаждение от тази връзка. И ако родството е верига, която не може да бъде разкъсана, общението е тънък конец, който много лесно се къса.

Грехът нарушава нашето общение с Бога. Ако двама не са съгласни, те не могат да вървят заедно (Амос 3:3) и Бог не може да поддържа общение със Своите деца, когато те съгрешават. *„Бог е светлина, и в Него няма никаква тъмнина.“* (1 Йоан 1:5) Той не може да се радва на взаимност с тези, които крият зло в сърцата си.

Общението си остава нарушено дотогава, докогато грехът не бъде признат и отхвърлен. А нарушеното общение е нещо много сериозно. Например когато вярващият няма общение с Бога, той може да вземе някакво решение, което ще се отрази пагубно върху остатъка от живота му. Колко много християни има, които в момент на отдалечаване от Господа са избирали невярващ партньор и с това напълно са провалили живота си по отношение на своето служение на Бога. Техните души са спасени, но животът им е изгубен.

Нарушеното общение ни навлича Божието наказание. Вярващият е освободен от вечното наказание за греховете си, но той не е освободен от последиците на греха в своя живот. Защо някои от светиите в Коринт са боледували? Защото са участвали в Господната трапеза, без преди това да признаят греховете си и да ги поправят. (1 Коринтяни 11:29-32) Някои от тях дори са били починали. Те са били направени

подходящи за небето чрез изкуплението, което е в Христос Исус, но са били неподходящи за по-нататъшен живот и свидетелство за Него тук, на земята.

Нарушеното общение ще доведе и до загуба на наградата ни при Христовото съдилище. (1 Коринтяни 3:15) Всяко време, прекарано извън общение с Бога, е време, загубено завинаги.

И така, докато се радваме в истината, че нашето родство с Бога е ненакърнимо, ние трябва силно да се боим от всяко нещо, което би нарушило общението ни с нашия Отец. Всъщност точно знанието, че благодатта ни е въвела в едно такова чудно родствено отношение, трябва да бъде най-силният ни мотив да живеем в непрестанно общение с Господа. Благодатта не насърчава греха — тя е неговата най-мощна спирачка.

В Стария Завет Давид е класически пример за светия, чието общение с Бога е било нарушено поради грях. В 32-ри и 51-ви псалм четем за неговото покаяние и възстановяване при Господа.

В Новия Завет като пример за завръщането на отдалечилия се от Бога вярващ може да се посочи блудният син (Лука 15:11-24), въпреки че тази притча обикновено се тълкува като обръщането на грешника. Общението между баща и син е било нарушено поради непокорството и своеволието на сина. Но дори и в далечната страна той продължава да бъде син. В момента, в който се завръща и започва да изповядва греха си, общението вече е възстановено. Бащата се втурва, хвърля се на врата му и го целува.

В 1 Йоан. 2:1 четем: *„Дечица мои, това ви пиша, за да не съгрешите, но ако някой съгрееши, имаме Застъпник при Отца — Исус Христос Праведния.“* Тези думи са отправени към децата — към тези, които са родени в Божието семейство. Божият идеал е Неговите деца да не съгрешават. Но ние съгрешаваме, и Бог се е погрижил за това: *„...ако някой съгрееши, имаме Застъпник при Отца.“* Обърнете внимание на това — *„имаме Застъпник при Отца.“* Той все още е наш Отец дори когато съгрешаваме. Защо е така? Защото родството е връзка, която никога не може да се разкъса. А какво се случва, когато съгрешим? *„Имаме Застъпник при Отца — Исус Христос Праведният.“* Той започва веднага да работи в живота ни и да ни води към момента, в който ние ще сме готови да признаем греховете си и да се откажем от тях, което отново ще ни въведе в насладата на общението с Отца.

Откриването на разликата между родството и общението ми помага да разбера тези писания. Това също така ми дава възможност да оценя вечната сигурност, която имам в Христос и ме подтиква да живея в ненарушено общение с моя Отец, който толкова много ме обича.

11. Денят на Господа, Денят на Христос, Денят на Бога

Досега би трябвало да сме оценили голямото значение, което има правилното отличаване на разликите при изучаването на Светото Писание. Когато стигнем до разглеждането на бъдещите събития, ще ни бъде много по-лесно да ги разберем, ако сме способни да разграничим Деня на Господа, Деня на Христос и Деня на Бога.

Денят на Господа

Това естествено не е един двадесет и четири часов ден, а цял период от време с определени характеристики.

В Стария Завет изразът „Господният ден“ се употребява въобще за време на съд, разорение и мрак. (Исая 2:12; Йоил 2:12) Той е време, когато Бог настъпва срещу

враговете на Израел и страшно ги наказва. (Софония 3:812; Йоил 3:1416; Авдий 15,16; Захария 12:89) Той е също така всеки случай, при който Бог наказва Своя собствен народ за неговото идолопоклонство и отстъпничество. (Йоил 1:1520; Амос 5:18; Софония 1:718) При Деня на Господа става дума главно за осъждането на греха и за победата на делото на Господа. (Йоил 2:3132)

В Новия Завет Денят на Господа обхваща приблизително същия период като „годините и времената“. (Деяния 1:7; 1 Солунци 5:1) Той започва от Грабването и включва:

1. Скръбта, или както още се нарича, времето на утеснението на Яков. (Данаил 9:27; Еремия 30:7; Матей. 24:428; 1 Солунци 5:111; 2 Солунци 2:2; Откровение 6:119:16) Това е първата фаза на Деня на Господа. Той ще дойде неочаквано, като крадец в нощта. Той ще дойде също така скришом, изневиделица, пагубно, фатално и неизбежно. Това е един период от приблизително седем години, през който Бог ще изпълнява присъдите Си над отстъпилия юдаизъм, отстъпилото християнство и езическите народи. Тези нарастващи по сила присъди са описани в книгата Откровение със символиката на седемте печата, седемте тръби и седемте чаши. Втората половина на скръбта е известна като Голямата скръб. Това ще бъде най-страшното бедствено време, което светът някога е преживявал или ще преживее.

2. Идването на Христос с Неговите светии. (Малахия 4:13; 2 Солунци 1:79)

В края на Голямата скръб Господ Исус ще се завърне на земята „с ангелите на Своята мощ в пламтящ огън, за да даде възмездие на онези, които не познават Бога и които не се покоряват на благовестието.“ Той ще разгроми всички Свои неприятели, преди да установи Царството Си на земята.

3. Хилядолетното царство на Христос

То също се включва в Деня на Господа. (Йоил 3:18, виж също ст. 14; Захария 14:89, вж. също ст. 1) То ще бъде време, през което всеки, който встане срещу Господа, ще бъде незабавно осъден. (Исаия 65:1725) Царят ще управлява с желязна тояга. (Откровение 19:15)

4. Окончателното унищожение на небето и земята чрез огън. (2 Петрово 3:7, 10)

В края на хилядолетното царуване на Христос небето и земята ще преминат с бучене, а елементите нажежени ще се разпаднат. Това е последната фаза на Деня на Господа.

Денят на Христос

Докато Денят на Господа е време на съд над света, отхвърлил Божия Син, Денят на Христос е време на благословение за тези, които са Му се доверили и са станали част от Неговата Църква. Денят на Христос има два основни елемента:

1. Грабването на светиите. (1 Коринтяни 5:5, Филипяни 1:6, 10)

Починалите в Христос ще възкръснат, живите вярващи ще се изменят и всички заедно ще бъдат грабнати, за да посрещнат Господа във въздуха и да се завърнат заедно с него в Дома на своя Отец в небесата.

2. Христовото съдилище. (1 Коринтяни 1:8; 2 Коринтяни 1:14; Филипяни 2:16)

Вярващите ще се явят пред Христовото съдилище за оценка и награда. Там няма да се обсъжда спасението им, а тяхната служба. На всички, които получат одобрението на Христос, ще бъдат раздадени награди. Онези, които са пропилили живота си, ще претърпят загуба, но самите те ще бъдат спасени, макар и „като през огън“. (1 Коринтяни 3:15)

Поради несполучлив превод в някои издания на Библията (Цариградското, Синадалното) във 2 Солунци 2:2 се говори за „Христовия ден“ вместо за „Господния

ден“. Поради голямото изпитание, на което са подложени, вярващите в Солун мислят, че вече е започнал съдът на Господния ден. Павел ги уверява, че настъпването на деня на Господа ще се предшества от две събития — масовото отстъпление от вярата и явяването на човека на греха — Антихрист.

Солунците не биха имали причина да се страхуват от *деня на Христос*. За тях той би означавал освобождаване от изпитания завинаги.

Денят на Бога

Денят на Бога не бива да се смесва с деня на Господа или с деня на Христос. Това е денят на окончателната Божия победа. Той ще настъпи след като всяко зло бъде победено завинаги и след като небето и земята бъдат унищожени чрез огън. (2 Петрово 3:12) На практика Божият ден съвпада с вечното състояние.

12. Израел и Църквата

Може би е добре да разширим това заглавие до: *„Езическите народи, Израел и Църквата“*. Причината е, че Новият Завет разделя цялото човечество на тези три категории. Например апостол Павел казва в 1 Коринтяни 10:32: *„Не ставайте спънка ни за юдеи, ни за гърци [= езичници], ни за Божията църква.“*

В Деяния 15:14-17 отново се споменават тези три подразделения на човечеството:

Църквата

„Бог най-напред посети езичниците, за да вземе измежду тях народ за Своето име.“ (ст. 14)

Израел

„След това ще се върна и пак ще въздигна падналата Давидова скиния, и пак ще издигна развалините, и ще я изправа.“ (ст. 16)

Езичниците

„...за да потърсят Господа останалите от човеците, и всичките народи, които се наричат с името Ми — казва Господ, който прави това.“ (ст. 17)

Апостол Павел също прави разлика между:

юдеите — обрязване, което се извършва с ръце (Ефесяни 2:11),

езичниците — необрязването (Ефесяни 2:11),

църквата — обрязване, не извършено от ръка (Колосяни 2:11).

В общи линии хората, които изучават Библията, не объркват езичниците нито с Израел, нито с Църквата — това никога не е било проблем. Затова в тази глава ще се съсредоточим върху разграничаването на Израел и Църквата, което е от голямо значение. Докато не видим, че тези две групи са отделни и самостоятелни, ние ще срещаме сериозни затруднения при тълкуването на Библията, особено в областта на истината за Църквата и пророчествата.

За да покажем защо това е толкова важно, трябва да отбележим следното: някои хора проповядват, че Църквата е само пристройка или издънка на Израел. Те казват: *„Бог е имал Църква през всички векове. В Стария Завет Израел е бил Църквата, но когато народът е отхвърлил Месия, Бог ги е отхвърлил завинаги. За Израел като нация няма никакво бъдеще. Сега новозаветната Църква е станала Божият Израел и всички обещания, дадени на Израел като нация, сега се изпълняват духовно за Църквата.“*

Ние вярваме, че Писанието учи друго — че Израел и Църквата са различни по произход, характер, отговорност и съдба.

Когато Израел отхвърля Господ Исус като свой Месия, Бог оставя настрана този народ за известно време. Тогава Той въвежда нещо съвсем ново — Църквата. Когато

Неговият план с Църквата се изпълни на земята, Бог отново ще започне да работи с Израел като нация. Така Църквата се явява като вмъкната през време на прекъсването на отношенията на Бога с Неговия древен народ Израел.

Разликата между Църквата и Израел може да се види най-добре чрез следната поредица от контрасти:

Църквата

1. Апостол Павел говори за Църквата като за тайна, „*която в други поколения не беше известна на човешките синове, както сега се откри на Неговите свети апостоли и пророци чрез Духа.*“ (Ефесяни 3:5) Той казва, че тази тайна е била скрита у Бога от началото на света (Ефесяни 3:9) и е била премълчавана от вечни времена, но сега се е явила чрез пророческите писания. (Римляни 16: 25—26) (Виж също Колосяни 1:25—26.)

2. Началото на Църквата се поставя на Петдесетница, когато се дава Светият Дух. (Деяния 2) Ние правим този извод от следните факти:

а) Църквата е била все още бъдеще, когато Христос е бил на земята, защото Той казва: „*Аз ще съградя Моята църква.*“ (Матей 16:18)

б) Когато Павел пише своето първо писмо до коринтяните, Църквата вече е съществувала. Той говори, че вярващите са кръстени в Духа, за да съставляват едно тяло — тялото на Христос. (1 Коринтяни 12:13)

в) Ние знаем, че обещаното кръщение с Духа става на Петдесетница. Ето защо това е рожденият ден на Църквата.

3. Христос е Глава на Църквата.

4. Членството в Църквата се дължи на духовно раждане.

5. Църквата е Божият небесен народ. Благословенията на Църквата са духовни благословения в небесни места.

Гражданството на християните е на небесата.

Надеждата на Църквата е да бъде с Христос в небесата.

6. В Църквата, вярващите юдеи и вярващите езичници стават едно в Христос. Те стават сънаследници, части от едно и също тяло и съпричастници на обещанието в Христос чрез благословието. В Христос средната стена, която разделя юдеи и езичници, е съборена и те стават едно. (Ефесяни 2:13—17; 3:6)

7. В Църквата всички вярващи са свещеници — свято свещенство и царско свещенство. Като такива те по всяко време имат достъп до Божието присъствие чрез вяра. (1. Петрово 2:1—9; Евреи 10:19—22)

8. Църквата ще бъде отведена у дома на небето при Грабването и после ще се завърне с Христос и ще царува заедно с Него над земята по време на хилядолетното царство.

Израел

1. За Израел никога не се говори като за тайна. Нищо от отсрещната колона не е вярно за Израел.

2. Началото на народа Израел се поставя с призоваването на Авраам. (Битие 12)

3. Авраам е глава на Израел.

4. Членството в нацията се дължи на естествено раждане.

5. Израел е Божият земен избран народ. Благословенията на Израел са предимно, макар и не единствено, материални благословения на земни места.

Гражданството на израилтяните е на земята.

Основната надежда на Израел е земното царство на Месия. (С това не се отрича, че вярващите израилтяни са отивали на небето след смъртта си или че са имали надеждата за небето. Но това не е бил основният акцент, поставен пред тях.)

6. Нищо от това не е вярно за Израел. Що се отнася до Израел, езичниците са „без Христос, отлъчени от израилевото гражданство и чужди на заветите на обещанието, без никаква надежда и без Бог на света.“ (Ефесяни 2:12)

7. В Израел свещениците са били избрани от племето на Леви и семейството на Аарон. Само първосвещеникът е можел да влиза в Божието присъствие, и то в единствен ден от годината. (Евреи 7:5, 11; 9:7)

8. Изкупеният Израел ще бъдат земните поданици на Христос, когато Той се възцари.

Могат да се изброят още много контрасти между Църквата и Израел. В своята „Систематична теология“ Шафър изброява 24 недвусмислени разлики. Но тези, които посочихме тук, би трябвало да са достатъчни, за да покажат, че Църквата заема единствено по рода си място в Божиите планове и цели и че тя не бива да се обръква с Израел.

Един от пасажите в Писанието, където Израел и Църквата обикновено се обръкват, е беседата на Елеонския хълм в Матей 23:37-46. Този пасаж се отнася за Израел — не за Църквата. Той описва събития, които предшестват и съпътстват завръщането на Христос, за да управлява като Цар. Забележете, че в 24:16 се казва „...тогава ония, които са в Юдея, нека бягат по планините“ — мястото на действието явно е Израел. И в ст. 20 четем: „И се молете да не се случи бягането ви [...] в съботен ден.“ Съботата никога не е била давана на Църквата — само на Израел. Избраните, споменати в ст. 22 са Божиите избрани от Израел. Идването на Христос, описано в ст. 30, не е Неговото идване във въздуха за Църквата, а идването Му на земята като Цар на Израел.

И така, всеки, който изучава Библията, трябва да разпознава дали един пасаж се отнася за Израел или за Църквата. Ако четете за деня на Господа, той може да бъде сигурен, че пасажът се отнася предимно за Израел. Ако обаче става дума за деня на Христос, той може да бъде сигурен, че става дума за Църквата. Така седмата тръба на Откровение 11 се отнася за Израел, защото тя е част от деня на Господа. Но „последната тръба“ от 1 Коринтяни 15:52 се отнася за Църквата, защото там темата е Грабването, а Грабването е свързано с деня на Христос.

В заключение ще трябва да разгледаме два от аргументите, използвани най-често при опитите да се докаже, че Църквата не се различава от Израел:

1. В Деяния 7:38 Израел е наречен „църквата в пустинята“. Но ние трябва да сме наясно, че думата „църква“ означава просто събрание или множество от хора. Същата дума е употребена за езическата тълпа в Ефесяни (Деяния 19:32) Новозаветната църква се разпознава по това, че тя се намира във взаимоотношение с Бог Отец и с Господ Исус Христос.

2. В Галатяни 6:16 Павел казва: „И на всички, които живеят по това правило, мир и милост да бъде на тях и на Божиия Израил.“ Изразът „Божия Израил“ се използва от някои като доказателство, че днес всички вярващи образуват „Божия Израил“. Но ние вярваме, че това разбиране на стиха е погрешно. Когато Павел казва: „мир да бъде на тях“, той има предвид всички вярващи. А с израза „Божия Израил“ Павел посочва отделно тези вярващи от еврейски произход, които живеят по правилото на новото създание (ст. 15), а не по правилото на закона.

12. Църквата и Царството

Може би много читатели ще бъдат изненадани да научат, че Църквата и Божието, или Небесното царство не са едно и също нещо. В християнския свят като

цяло Църквата и Царството обикновено се употребяват като синоними. Но неспособността те да бъдат разграничени води до сериозни проблеми както в теорията, така и в практиката.

В предната глава ние сравнително подробно обсъдихме въпроса за Църквата и затова не е необходимо тук да се повтаряме. Достатъчно е да си припомним, че Църквата е една уникална общност. В целия Божи план с човечеството няма друга такава. Христос е Глава, а всички вяващи са съставни части. Различията по расова принадлежност, обществено положение или пол са премахнати в Христос — в Него всички стават едно. Църквата започва съществуването си на Петдесетница и нейното изграждане ще бъде завършено при Грабването. За нея се говори като за тялото и невестата на Христос и тя е определена да царува заедно с Него в Неговото Царство и да споделя Неговата слава във вечността.

А какво ще кажем за Небесното царство?

Небесното царство представлява областта, в която Божието владичество е признато. Думата „небеса“ се използва фигуративно за означаване на Бога; това се вижда ясно в Даниил 4:25, 26. В ст. 25 Даниил казва, че Всевишният владее над царството на човеците. В следващия стих той казва, че небесата владее. Така Небесното царство оповестява Божието владичество, което съществува навсякъде, където хората му се подчиняват.

Небесното царство има два аспекта. Най-широкият включва всеки, които просто твърди, че признава Бога за върховен владетел. Но вътрешният му аспект включва само хората, които са се обърнали истински. Това може да се илюстрира чрез две концентрични окръжности — една голяма, и вътре в нея една малка.

Външният кръг е областта на думите — тя включва истината и лъжата, житото и плявата. Вътрешният кръг включва само тези, които са новородени чрез вяра в Господ Исус Христос.

Като сравним всичките места в Библията, които говорят за царството, можем да проследим неговото историческо развитие в пет отделни фази.

Най-напред царството е *предсказано* в Стария Завет. Даниил предрича, че Бог ще установи едно царство, което никога няма да падне, и чиято власт никога няма да премине към друг народ. (Данаил 2:44) Той предсказва също така идването на Христос и Неговото всеобхватно и вечно владичество. (Данаил 7:1314; вж. също Еремия 23:56)

Второ, царството е описано като нещо, което *наближава и присъства* в лицето на Царя. Най-напред Йоан Кръстител, след това Исус, а после учениците оповестяват наближаването на царството. (Матей 3:2; 4:17; 10:7) Царят беше дошъл, за да се представи на народа Израил. Исус казва: „...ако аз изгонвам демоните чрез Божиия Дух, то Божието царство е дошло до вас.“ (Матей 12:28) При друг случай Той казва: „...ето, Божието царство е сред вас.“ (Лука 17:21) То е дошло, защото Царят се е появил на сцената. (Последните два стиха говорят за Божието царство, а не за Небесното, но по-късно ще покажем, че двата термина се ползват равнозначно в Новия Завет.)

Трето, описва се една *промеждутъчна* форма на царството. След като е отхвърлен от народа Израил, Царят се завръща на небето. Днес царството съществува в сърцата на всички, които признават Неговата царска власт, докато Царят отсъства, и моралните и етични принципи на царството са приложими за нас днес. Промеждутъчната фаза на царството е описана в притчите от Матей 13-а глава.

Четвъртата фаза на царството е неговата *изява*. Това е Хилядолетното царство на Христос на земята. То е предварително загатнато на планината на преображението, където Господ се явява в славата на предстоящото Си царство. (Матей 16:28) Исус има

предвид това царство, когато казва: „Мнозина ще дойдат от изток и от запад, и ще насядат с Авраам, Исаак и Яков в небесното царство.“ (Матей 8:11)

Петата и окончателна форма ще бъде *вечното* царство. Във 2 Петрово 1:11 то е наречено „вечното царство на нашия Господ и Спасител Исус Христос.“

Изразът „Небесно царство“ се среща само в Евангелието според Матей. Терминът „Божие царство“ се среща и в четирите евангелия. В практическо отношение няма никаква разлика; и за двете са казани едни и същи неща. Например, в Матей 19:23 Исус казва, че за богатия ще бъде трудно да влезе в *Небесното* царство. В Марк 10:23 и Лука 18:24 Исус казва същото нещо във връзка с *Божие* царство. После Матей отново е записал, че Исус казва фактически същото по отношение на Божие царство. (сравни Матей 19:23-24)

Други места, на които Небесното царство и Божие царство са употребени взаимозаменяемо, са:

Матей 4:17 — сравни Марк 1:15

Матей 8:11 — сравни Лука 13:29

Матей 10:7 — сравни Лука 9:2

Матей 11:11 — сравни Лука 7:28

Матей 13:11 — сравни Марк 4:11

Матей 13:31 — сравни Марк 4:30—31; Лука 13:18

Матей 13:33 — сравни Лука 13:20—21

Матей 19:14 — сравни Марк 10:14; Лука 18:16

Ние отбелязахме, че Небесното царство има външен аспект и вътрешна истинска същност. Същото е вярно и за Божие царство. Това може да се покаже по следния начин:

Небесно царство

В своя външен аспект то включва всички искрени поданици на Царя, но също и онези, които просто са заявили преданост към Него. Това се вижда в притчата за сеяча (Матей 13:3—11), притчата за синаповото зърно (Матей 13:31—32) и притчата за кваса (Матей 13:33).

Що се отнася до неговата истинска, вътрешна същност, в небесното царство могат да влязат само онези, които са се обърнали. (Матей 18:3)

Божие царство

То също включва истинското и фалшивото. Това се вижда в притчата за сеяча (Лука 8:4—10), притчата за синаповото зърно (Лука 13:18—19) и притчата за кваса (Лука 13:20—21).

Що се отнася до неговата истинска, вътрешна същност, в Божие царство могат да влязат само онези, които са новородени. (Йоан 3:3, 5)

Павел има предвид вътрешната същност, когато казва, че „*Божие царство не е ядене и пиене, а правда и мир, и радост в Светия Дух.*“ (Римляни 14:17) Той също подчертава, че „*Божие царство не се състои в думи, а в сила.*“ (1 Коринтяни 4:20)

Разликата между царството и Църквата може да се види в следното: Царството започна, когато Христос сложи началото на Своето публично служение; Църквата беше основана на Петдесетница. (Деяния 2) Царството ще съществува на земята, докато тя бъде унищожена; Църквата ще продължава съществуването си на земята само до момента на Грабването; после тя ще се завърне с Христос при Неговото Второ пришествие, за да царува заедно с Него като Негова невеста. В сегашното време хората, които са в царството в неговата истинска, вътрешна същност, са също така и в Църквата — това е единственото отношение, в което двете се припокриват.

13. Тайните на Писанието

Новият Завет ни представя поредица от тайни. Опасността тук се крие не толкова в това да ги объркаме, колкото в това да не ги разберем. Ето защо ще посветим тази глава на кратък преглед на значенията на различните тайни.

Определение

Тайната е истина, която по-рано не е била открита, до която човек не може да достигне със собствения си интелект и която сега Бог е разкрил на хората.

Тайните на небесното царство (Матей 13:35)

В Матей 13:11 четем за тайните на небесното царство. В тази глава те са представени под формата на седем притчи.

Първите глави на Евангелието според Матей говорят за Господ Исус, който представя Себе си на Израел като Царя-Месия. Но в 12-а глава религиозните водачи Го отхвърлят, като Го обвиняват, че върши чудеса със силата на Дявола. И така, след като Царят е отхвърлен, царството ще приеме друга форма. Точно това откриваме в Матей 13. Тези седем притчи ни дават описание на царството в неговата временна, промеждутъчна форма — в периода между отхвърлянето на Царя и Неговото завръщане, за да царува над земята. Царят отсъства, но царството Му се намира навсякъде, където хората изповядват, че са Негови поданици. Съществуват и двете — и празни думи, и действителност. В края на този промеждутъчен период истинските поданици ще бъдат отделени от престорените и ще се радват на благословенията на Неговото хилядолетно царство. Фалшивото ще бъде унищожено.

Тайната на закоравяването на Израел (Римляни 11:25)

Поради това, че еврейският народ отхвърля Царя, Бог справедливо го поразява със заслепение. Това отчасти обяснява голямата трудност, която срещат евреите да приемат Исус като техен Месия, и относително малкия брой на онези, които се спасяват. Но това заслепение нито е пълно, нито окончателно. Някои виждат, че Исус е Този, за когото са говорили пророците. И закоравяването ще продължи само „*докато влезе пълният брой на езичниците*“, т. е., докато Господ вземе Своята езическа невеста у дома, за да бъде при Него. След това един вярващ остатък от Израел ще се обърне към Христос.

Тайната на Грабването (1 Коринтяни 15:51, 52)

До този момент в човешката история винаги се е вярвало, че всеки човек рано или късно ще умре. Но сега апостол Павел оповестява нещо поразително — че не всички вярващи ще умрат. Тези, които са живи по времето на Грабването, ще отидат на небето, без да умират. Те ще бъдат изменени — което означава, че ще получат прославени тела — и никога няма да видят смърт. Починалите в Христос ще възкръснат и заедно с живите светии ще бъдат взети на небето. Допълнителни подробности откриваме в 1 Солунци 4:13-18.

Тайната на Църквата (Римляни 16:25; Ефесяни 3:5)

Църквата е била тайна, „премълчавана от вечни времена“ (Римляни 16:25), но открита на апостолите и пророците от новозаветното време. (Ефесяни 3:5) Тази тайна включва следните важни елементи:

1. Главата е Христос. (Колосяни 1:18)
2. Всички вярващи са членове. (1 Коринтяни 12:13)
3. Вярващите езичници имат равен дял с вярващите евреи; за тях също Христос е надеждата на славата, и древната вражда между евреи и езичници е премахната в Христос. (Ефесяни 3:6; Колосяни 1:26, 27; Ефесяни 2:14, 15)
4. Църквата е тяло на Христос. (1 Коринтяни 12:12, 13)
5. Църквата е невеста на Христос. (Ефесяни 5:25-27, 31, 32)
6. Църквата е демонстрация на многообразната премъдрост на Бога пред небесните началства и власти. (Ефесяни 3:10)
7. Целта на Бога е да направи Христос Глава на една изкупена вселена (Ефесяни 1:9, 10), като Църквата царува заедно с Него като Негова невеста и споделя Неговата слава навеки.

В Колосяни 1:27 *„тази тайна между езичниците“* е определена като *„Христос във вас, надеждата на славата“*. Това е равносилно на тайната на Църквата, то подчертава, че Христос е надеждата на славата както за вярващите юдеи, така и за вярващите езичници — всички вече имат еднакво положение пред Бога в Христос.

В Колосяни 2:2 тайната на Бога е отъждествена с Христос. Разбираме, че става дума за тайнственото тяло на Христос, чиято Глава е Самият Христос, а всички вярващи са съставните му части.

Други места, в които се говори за тайната на Църквата, са Ефесяни 6:19 и Колосяни 4:3. В известен смисъл тайната на Църквата се явява най-горният, последен камък на библейското Откровение. Апостол Павел изпълнява Божията наредба, когато оповестява тази истина. (Колосяни 1:25) Тя не е хронологически последната написана част от Библията, но що се отнася до разкриването на нови и важни истини, тя е кулминацията.

Тайната на беззаконието (2 Солунци 2:78)

„Тайната на беззаконието“ се споменава единствено във 2 Солунци 2:78. Тук Павел казва, че *„тайната на беззаконието вече действа, но не се открива само докато се махне Оня, който сега я възпира; и тогава ще се открие беззаконният...“* Даже в ранните дни на Църквата вече е действал дух на беззаконие. Имало е много антихристи. Но пълното развитие на беззаконието е било възпирано от една неназована Личност (която ние вярваме, че е Светият Дух). Когато тази възпираща личност се оттегли (Светият Дух ще престане да обитава постоянно на земята при Грабването) беззаконният, Антихристът, ще се качи на историческата сцена. Той ще бъде самото възплъщение на греха и беззаконието. Светът никога по-рано няма да е виждал толкова злина, концентрирана в едно човешко същество.

Тайната на вярата (1 Тимотей 3:9)

„Тайната на вярата“ се отнася до същността на християнското учение или до това, което наричаме християнска вяра. Тя е наречена тайна, защото много от нейните истини са били напълно неизвестни в старозаветните времена.

Тайната на благочестието (1 Тимотей 3:16)

В буквален превод 1 Тимотей 3:16 гласи:

„Велика наистина е тайната на благочестието. Тоя, който се изяви в плът, беше оправдан в Духа, беше проповядван между народите, беше повярван в света, беше възнесен в слава.“

Стихът не казва пряко за кого става дума, но описанието подхожда само на една личност — на нашия Господ Исус Христос. До времето, когато Христос дойде на света,

хората никога не бяха виждали съвършено благочестие в един човешки живот. Но Господ Исус дойде и показа на практика какво представлява абсолютно благочестивият човек.

Когато Павел казва, че тайната на благочестието е велика, той няма предвид, че тя е особено мистериозна, а по-скоро, че истината за личността на Христос е чудна и прекрасна.

Тайната на благочестието е пълна противоположност на тайната на беззаконието. Първата представя един човек, който изцяло олицетворява светостта. Втората представя живота въплъщение на греха. Това е драстичният контраст между Христос и Антихриста.

Тайната на седемте звезди (Откровение 1:20)

Тази тайна е съвсем ясно дефинирана. Седемте звезди от видението на Йоан представляват ангелите или посланиците на седемте църкви в Азия. Седемте златни светилника са седемте църкви. В следващите две глави Господ се обръща с писма към ангелите на седемте църкви. Тези писма могат да се разбират по три различни начина:

1. Те са седем буквални писма, изпратени към седем буквални църкви, съществували по времето на Йоан.
2. Те дават един предварителен хронологичен преглед на състоянието на Църквата от времето на апостолите до края на епохата на Църквата.
3. Те описват състояния, които могат да се срещнат в Църквата по целия свят и по всяко историческо време.

Тайната на Бога (Откровение 10:7)

Когато седмата тръба в 10-а глава на Откровение затръби, ще се изпълни тайната на Бога. Звученето на седмата тръба се съпровожда от силни гласове на небето, които казват: „*Световното царство стана царство на нашия Господ и на Неговия Христос; и Той ще царува за вечни векове.*“ (Откровение 11:15) От това разбираме, че седмата тръба затръбвява в края на голямата скръб, когато Христос се завръща на земята, за да царува. (Откровение 11:17) Тогава светиите, останали верни на Господа по времето на скръбта, ще бъдат възнаградени, а враговете Му ще бъдат погубени. (ст. 18)

Тогава ще се изпълни тайната на Бога. Злото, което е било така устойчиво и привидно е тържествувало, ще бъде поразено — привидното бездействие и безразличие на Бога към човешката злина ще бъде прекратено. „Тайната на Бога е изпълнена завинаги; славата на Бога блести като слънце; вярата изцяло се оправдава, шепотът на съмнението замлъква навеки.“ (Ф. Грант.)

Тайната на Вавилон (Откровение 17:5—7)

Великият Вавилон е описан в 17-а глава на Откровение като блудница, която седи на един звяр със седем глави и десет рога. Тя се нарича *Вавилон, великата, майка на блудниците и гнусотиите на земята*. Обяснението на тайната е дадено в ст. 8—18. Жената е един голям град, който царува над земните царе. (ст. 18) Звярът е една империя, която последователно ще съществува, ще прекрати съществуването си, ще се възроди и ще бъде погубена. (ст. 8) Седемте глави са седем царе на тази империя. (ст. 9) Десетте рога са десет царе, които ще се обединят с нея. (ст. 12) Блудницата седи на гърба на звяра малко време, след което ще бъде погубена от него. (ст. 16) Накрая и самата империя ще бъде унищожена от Господа. (ст. 14)

Нашето тълкуване на тайната е следното: Жената представлява една голяма религиозна и икономическа система, която ще има Рим за своя главна квартира; тя ще бъде една световна църква с огромни финансови ресурси. Звярът представлява

възродената Римска империя под формата на десет царства, приблизително в географските граници на Европейската общност.

След като подкрепя за известно време световната църква, владетелят на възродената Римска империя и съюзените с него десет царе ще се обърнат срещу тази система и ще я разрушат. Други подробности, засягащи Вавилон и неговото унищожение, се намират в Откровение 18 гл.

Заключение

В Новия Завет на още четири места се споменават тайни. В 1 Коринтяни 2:7 Павел казва, че той и другите апостоли говорят в тайна Божията премъдрост. След това той обяснява, че има предвид истините, които са били скрити за предишните поколения и сега са били открити чрез Светия Дух.

Павел и другите апостоли са „*управители на Божиите тайни.*“ (1 Коринтяни 4:1) Тук тази дума отново е употребена в общ смисъл, за да обхване изцяло новата истина на християнската диспенсация.

Но в 1 Коринтяни 13:2 Павел ни напомня, че не е достатъчно да знаем всички тайни и всяко знание. Ако нямаме любов, нищо не сме.

И накрая, в 1 Коринтяни 14:2 Павел обяснява, че ако някой говори на непознат език без присъствието на тълкувател, той не принася полза на никого, въпреки че може да говори най-дълбоки тайни.

14. Спасение и служение

При изучаването на Божието слово ние можем да си спестим много грешки и обърквания, ако правим разлика между пасажите, които говорят за спасението, и тези, които засягат християнския живот и служение.

Общо взето, пасажите, говорещи за спасението, не е трудно да се различат. Те неизменно свидетелстват за следните факти:

Що се отнася до ролята на Бога, спасението е по благодат. (Римляни 3:24)

Що се отнася до ролята на Христос, спасението е направено възможно чрез Неговата заместителна жертва на кръста на Голгота. (2 Коринтяни 5:21)

Що се отнася до ролята на човека, спасението е чрез вяра, напълно независимо от делата на закона. (Галатяни 2:16)

Що се отнася до увереността, вярващият може да знае, че е спасен въз основа на авторитета на Божието слово. (1 Йоан 5:13)

Що се отнася до сигурността, Божието дете никога няма да погине и никога няма да бъде съдено за греховете си. (Йоан 10:27—29)

Трудността възниква, когато не успеем да разпознаем пасажите, които се отнасят по-скоро до християнския живот и служение, отколкото до спасението. Да вземем например Йоан 15:1—11:

„Аз съм истинската лоза и Моят Отец е лозарят. Всяка пръчка в Мен, която не дава плод, Той я маха; и всяка, която дава плод, я очиства, за да дава повече плод. Вие сте вече чисти заради словото, което ви говорих. Стойте в Мен, и Аз във вас. Както пръчката не може да даде плод от само себе си, ако не стои на лозата, така и вие не можете, ако не стоите в Мен. Аз съм лозата, вие сте пръчките; който стои в Мен и Аз — в него, той дава много плод; защото, отделени от Мен, не можете да направите нищо. Ако някой не стои в Мен, той бива изхвърлен навън като пръчка и изсъхва; и ги събират и ги хвърлят в огъня, и те изгарят. Ако стоите в Мен и думите Ми стоят във вас, искайте, каквото и да желаете, и ще ви бъде. В това се прославя

Моят Отец — да принасяте много плод; и ще бъдете Мои ученици. Както Отец възлюби Мен, така и Аз възлюбих вас; стойте в Моята любов. Ако пазите Моите заповеди, ще стоите в любовта Ми, както и Аз опазих заповедите на Своя Отец и стоя в Неговата любов. Това ви говорих, за да бъде Моята радост във вас, и вашата радост да бъде пълна.“

Темата на този пасаж е принасянето на плодове, т. е. проявлението на плода на Духа в живота на християнина. (Галатяни 5:22—23) Той не е отправен към грешници, нуждаещи се от Спасител, а към светии, нуждаещи се от прилика с Христос. Ако не забележите това, вие може да стигнете до заключението, че християните могат в края на краищата все пак да бъдат хвърлени в пламъците на ада. (Йоан 15:6) В действителност обаче пасажът учи, че светът взема името и свидетелството на отклонилия се вярващ и го хвърля в огъня. Невярващите хора не изпитват нищо друго освен презрение към една пръчка, която не стои на Лозата.

Друг пасаж, който често се разбира погрешно, е 1 Коринтяни 3:10—15:

„Според дадената ми Божия благодат, като мъдър майстор-строител аз положих основа, а друг гради на нея. Защото никой не може да положи друга основа, освен тази, която е положена, която е Исус Христос. И ако някой гради на тази основа злато, сребро, скъпоценни камъни, дърва, сено, слама, на всекиго работата ще стане явна каква е; защото Денят ще я изяви, понеже в огън се открива; и огънят ще изпита каква е работата на всекиго. Този, на когото работата, която е градил, устои, ще получи награда. А този, на когото работата изгори, ще претърпи загуба; но самият той ще се спаси, само че като през огън.“

В ст. 11 се говори за спасението; там се казва, че единствената валидна основа е Господ Исус Христос. Но останалата част от пасажа се занимава с граденето върху тази основа — или с други думи със служението, което следва спасението. Нищо не подсказва, че някой вярващ ще бъде изпитан чрез огън. Ще бъдат изпитани само неговите дела. Самият човек няма да бъде изгорен, но делата му е възможно да изгорят. Тук акцентът не пада върху вярата, която води до спасение, а върху делата, които водят до награда или до загуба на наградата.

Нека разгледаме и друг пример — думите на апостол Павел в 1 Коринтяни 9:24—27:

„Не знаете ли, че тези, които тичат на игрището, всички тичат, а само един получава наградата? Тичайте така, че да я получите. А всеки, който се състезава, се въздържа във всичко. Те вършат това, за да получат тленен венец, а ние — нетленен. Затова, аз така тичам — не като към нещо неизвестно; така удрям — не като че бия въздуха; а уморявам тялото си и го поробвам, да не би проповядвайки на другите, аз самият да стана неодобрен.“

В последния стих Павел говори за възможността накрая самият той да бъде неодобрен (букв.: негоден). Но в контекста не става дума за спасението, а за самоконтрола в християнския живот. Нямаше никаква възможност Павел да бъде отхвърлен от спасението, тъй като той беше приет в Христос. Но ако се провалеше в самодисциплината си, той можеше да се окаже негоден по отношение на служението и наградата.

Различаването на спасение и служение е ключът за разрешаване на едно от привидните противоречия в Новия Завет. В Матей 12:30 нашият Господ казва:

„Който не е с Мен, той е против Мен; и който не събира с Мен, разпилява.“

Но в Марк 9:40 Той казва:

„Оня, който не е против нас, е откъм нас.“

На пръв поглед тези стихове изглеждат напълно противоположни един на друг. Но затруднението изчезва, когато разберем, че първият се отнася до спасението, а

вторият — до служението. В първия случай Господ Исус говореше на фарисеите, които не Го приемаха като Божи Син и Го обвиняваха, че върши чудеса чрез силата на Дявола. Когато става въпрос за личността на Христос, всеки, който не е с Него, е против Него.

Във втория случай ставаше дума за един човек, който служеше в името на Христос, но не следваше учениците. Когато те му забраниха, Исус каза: „*Не му забранявайте [...] понеже оня, който не е против нас, е откъм нас.*“ Когато става въпрос за служение на Христос, всеки, който не е против нас, е откъм нас.

Тези илюстрации целят да ни покажат колко е полезно да разграничаваме пасажите, които говорят за спасението, от тези, които се отнасят за християнския живот и служение. Ето защо, когато изучавате Библията, задавайте си въпроса дали пасажът, който разглеждате, се отнася до:

- делото на Бога за нас — спасение;
- делото на Бога в нас — освещение;
- делото на Бога чрез нас — служение.

15. Същественото и несъщественото

Изключително важно е да се прави разлика между пасажите, разглеждащи неща от фундаментално значение, и пасажите, отнасящи се до маловажни неща. Когато става дума за основните библейски учения или принципи, се прилагат определен набор от правила. От друга страна, когато разглеждаме проблеми, които са без значение от морална гледна точка, е приложим съвсем различен набор от принципи. Ако объркаме двете ситуации, резултатът ще бъде катастрофален.

Нека илюстрираме това, което току-що казахме. Ако изучаваният пасаж се отнася до божествеността на Христос, до Неговата безгрешна човешка природа, до Неговата заместителна жертва, или до телесното Му възкресение, няма никакво място за различни мнения. Това са неоспорими истини на християнската вяра и тук всякакъв компромис е невъзможен.

Или нека помислим върху някои от неизменните Божии нравствени закони. Прелюбодейството винаги е грях. Да излъжеш или да откраднеш, винаги е грях. Идолопоклонството в каквато и да е форма се забранява от Писанията. В тези и в много други подобни области не може да има никакво извинение, никакво омаловажаване, никакво облекчение, никакво смекчаване. Ние трябва категорично и недвусмислено да застанем заедно с Бога срещу тези злини.

Но в християнския живот съществуват и други неща, които са без значение в морално отношение, защото сами по себе си те не са нито добри, нито лоши. Основните примери, дадени в Новия Завет, са:

- ядене на идоложертвено
- спазване на дните
- ядене на месо (в противовес на вегетарианството)
- пиене на вино
- ядене на храни, нечисти според Мойсеевия закон
- методи на християнско служение

Когато срещнем пасажи, разглеждащи тези въпроси, се сблъскваме с различие в мненията. Словото предвижда известна степен на свобода на действие.

Основните пасажи, засягащи яденето на идоложертвено, са в 1 Коринтяни 8:1—13 и 10:14—30. Същественото в поуката тук е, че няма нищо лошо в това християнинът да яде такава храна, ако той не участва в церемонията, където храната е била жертвана

на идолите, ако съвестта му не е обременена от това и ако той не препъва някой друг човек. Но когато Павел казва: „*Всичко е позволено*“, ние трябва да съзнаваме, че той не говори за всичко без изключение. Той има предвид само разисквания проблем — несъществените от морална гледна точка неща. Ако не сте наясно с това, вие може да приемете възмутителното тълкуване, че Павел оправдава например разврата.

В 14-а глава на Римляните се разглеждат въпросите за пазенето на дните, яденето на месо (в противовес на вегетарианството) и пиенето на вино. Сред напътствията, които дава Павел, намираме и това: „*Всеки да бъде напълно уверен в своя ум.*“ Ако извадите това от контекста и го приложите към такива учения като например боговдъхновеността на Библията или спасението по благодат чрез вяра, вие ще изпаднете в сериозно затруднение. Задължително е да се види, че принципите, заложиени в Римляни 14, се отнасят само до неща, които сами по себе си не са нито бели, нито черни. Друго изявление в Римляни 14, което трябва да се разбира по същия начин, е ст. 14: „*Зная и уверен съм в Господ Исус, че нищо не е само по себе си нечисто...*“ Павел е знаел толкова добре, колкото и ние, че определени неща са нечисти, но в случая той говори само за храни като свинско, скариди или заешко, които са били нечисти според Стария завет.

В Тит 1 Павел отделя значително внимание на онези лъжеучители, които се опитват да поставят вярващите християни под Мойсеевия закон. В ст. 15 той казва:

„*За чистите всичко е чисто; а за осквернените и невярващите няма нищо чисто, а даже и умът им и съвестта им са осквернени.*“

Оттук би трябвало да е ясно, че когато Павел казва: „*За чистите всичко е чисто*“, той не изявява някоя универсална истина, а има предвид само такива неща, като например видовете месо, които са били отхвърлени като нечисти от Мойсеевия закон. За християнина във времето на благодатта всички храни, които Бог е предоставил на човека за консумация, са чисти. Разделянето на храните на чисти и нечисти вече не е валидно.

По въпроса за християнското служение съществува позволение за известно приспособяване към културата и обичаите на хората. Така в 1 Коринтяни 9:19—23 Павел казва как той се идентифицира със своите слушатели (без, разбира се, да жертва никоя основна истина или да направи компромис с верността си към Христос).

„*Защото, въпреки че съм свободен от всички човеци, аз сам станах роб на всички, за да печеля още повече човеци. За юдеите станах като юдеин, за да спечеля юдеи; за тия, които са под закон, станах като под закон — въпреки че сам аз не съм под закон — за да спечеля ония, които са под закон; на тия, които нямат закон, станах, като че нямам закон — въпреки че не съм без закон пред Бога, а съм под закона на Христос — за да спечеля ония, които нямат закон; за слабите станах слаб, за да спечеля слабите. За всички станах всичко, така че по всякакъв начин да спася неколцина. И това правя заради благовестието — за да участвам и аз в него.*“

Но когато Павел казва: „*За всички станах всичко, така че по всякакъв начин да спася неколцина*“, няма и намек за това, че той някога е направил компромис с истината на благовестието или пък, че е участвал в някаква греховна практика. Където е било възможно да отстъпи, без да жертва истината (например при обрязването на Тимотей, Деяния 16:3), той е отстъпвал, за да придобие повече хора, които да чуят благовестието. Но там, където истината за спасението по благодат без спазване на закона е била в опасност (като при спора за обрязването на Тит, Галатяни 2:1—5), Павел никога не е отстъпвал и на сантиметър.

Всеки, който изучава Библията, трябва да се научи да разпознава пасажите, в които не става дума за жизнено важни неща, и да разбере, че принципите, които намира

там, не могат да се прилагат към основни истини или неизменни закони. Това ще го избави от опасността да стигне до някои чудати и абсурдни приложения на Словото.

16. Двойно изпълнение на пророчествата

Когато стигнем до изучаването на пророческите писания, от най-голяма полза ще ни бъде да осъзнаем, че някои от пророчествата се сбъдват повече от един път. Не е необичайно да срещнем предсказание, което има едно предварително, частично изпълнение, а след това идва и пълното му, окончателно реализиране. Това е известно като „закона за двойното изпълнение“.

Класическият пример е пророчеството на Йоил за изливането на Духа:

„И след това ще изляе Духа си на всяка твар; и синовете ви и дъщерите ви ще пророкуват, старците ви ще виждат сънища, юношите ви ще виждат видения; още и на слугите и на слугините ще изливам Духа Си в ония дни. И ще покажа чудеса на небето и на земята, кръв, огън и стълбове от дим. Слънцето ще се обърне в тъмнина, и луната в кръв, преди да дойде великият и страшен ден Господен. И всеки, който призове името Господне, ще се избави.“ (Йоил 2:28—32)

Когато апостол Петър цитира този пасаж в деня на Петдесетница (Деяния 2:14—21), той казва: *„...това е казаното чрез пророк Йоил.“* Но той явно не е имал предвид, че това е цялостно изпълнение, тъй като някои неща, споменати от Йоил, не се случват на Петдесетница.

Духът не се изля на всяка твар, а само на три хиляди евреи. Нямаше чудеса на небето — слънцето не се обърна в тъмнина, нито луната — в кръв. Не се появяват и всички знамения на земята — кръв, огън и стълбове от дим.

Това означава, че Петдесетница е едно ранно и незавършено изпълнение на Йоиловото пророчество. Неговото пълно сбъдане ще стане при Второто пришествие на Христос. Неговото идване ще бъде предшествано от предсказаните знамения и ще бъде последвано от изливане на Неговия Дух на всяка твар, намираща се по земята по време на Хилядолетното царство.

Друга илюстрация на „закона за двойно изпълнение“ имаме в известния пасаж за девицата в Исаия 7:14:

„За това сам Господ ще ви даде знамение: Ето, девица ще зачене и ще роди син, и ще го нарече Емануил.“

Явно пророчеството е имало непосредствено значение за цар Ахав, а именно, че е щяло се роди дете и да го нарекат „Бог с нас“, като знак, че победата е близо. Преди детето да станело на възраст да различава добро и зло, съюзът между Сирия и Израил щял да бъде нарушен и само след още няколко години детето щяло да заживее охолно в земята. (ст. 15)

Но пълното разшифроване на стиха идва с раждането на Христос:

„А всичко това стана, за да се сбъдне реченото от Господа чрез пророка, който каза: „Ето, девицата ще зачене и ще роди син; и ще Го нарекат Емануил, което се превежда: Бог с нас.“ (Матей 1:22—23)

Трети пример за двойно изпълнение намираме в Псалм 118:26а:

„Благословен в името Господно да бъде оня, който иде.“

Когато Исус влиза яздейки в Ерусалим на първата Цветница, тълпата вика: *„Осанна на Давидовия Син! Благословен, който иде в Господното име!“* (Матей 21:9)

Но ние знаем, че с това пророчеството не е изчерпано, защото по-късно, оплаквайки Ерусалим, Господ Исус казва:

„Защото ви казвам, че отсега нататък няма вече да Ме видите, докогато речете: Благословен Оня, който иде в Господното име.“ (Матей 23:39)

Изпълнението ще бъде завършено, когато Спасителят се завърне в сила и слава на земята при един народ, който ще Го приветства като Месия и Цар.

Разрушаването на Ерусалим е обект на още едно пророчество, което се изпълнява на два пъти. Исус предрича разорението на града в Лука 21:20—24. Очевидно думите Му се сбъдват през 70 г. сл. Хр., когато Тит и неговите римски легиони ограбват града и сравняват храма със земята. Но бедите на Ерусалим все още не са свършили. От Откровение 11:2 става ясно, че езичниците ще тъпчат светия град 42 месеца по време на голямата скръб.

В Деяния 4:25—26 е цитиран Псалм 2:1—2:

„Защо се разяряват народите, и племената намислюват суета? Опълчват се земните царе, и управниците се наговарят заедно, против Господа и против неговия Помазаник.“

В Деяния 4:27 тези думи са отнесени към разпъването на Христос на кръста:

„Защото наистина против Твоя свят Служител Исус, когато Ти си помазал, се събраха в тоя град и Ирод, и Пилат Понтийски с езичниците и народа на Израил...“

Това е едно предварително и частично изпълнение на думите на псалмиста. Понататъшното им изпълнение ще настъпи в края на голямата скръб, когато световните управници ще се обединят в безуспешен опит да попречат на Христос да поеме върховната власт.

Последен пример за закона за двойното изпълнение може да се открие в пророчествата, отнасящи се до повторното събиране на Израел. (Исая 43:5—7; Еремия 16:14—15; Езекиил 36:8—11; 37:21) Тези пророчества се изпълняват частично, когато остатък от евреите се завръща в Израел от пленничеството във Вавилон, както е описано в Ездра и Неемия. Но главното събитие е все още в бъдещето. Всякакви минали събирания са само частици от изпълнението на пророчеството. По време на утеснението на Яков Бог ще доведе Своя избран земен народ от всички краища на света обратно в Израел. (Матей 24:31; Второзаконие 30:3—4; Езекиил 36:24—32; 37:11—14)

Тогава и само тогава пророчествата ще се изпълнят изцяло и окончателно.